

Poština plačana pri pošti 2205 Starše

GLASILO OBČINE STARŠE

oktober - vinotok 2021

št. 80

Lep jesensko obarvan pozdrav!

Foto: J. Janušek

Čas pa kar teče ... Sko-raj ne morem verjeti, da je že oktober, in to proti koncu druge polovice! Če malo pomislim, se še čisto dobro spominjam lanskega silvestrovega in letošnjega novega leta, ki sta bila zaradi posebnih razmer drugačna – pri večini preživeta ob domačem ognjišču. Sedaj pa mi misli uhajajo že k naslednjemu novemu letu. Nekoč sem brala, tako tudi predvidevajo, da čas vedno hitreje teče. Bo že kaj na tem.

Z veseljem opazujem mlade družine, kot so bile tiste na letošnjem prvem Sejmu igrač ali one, ki se neizmerno razveselijo novega družinskega člana (Miha, Alen in mamici ter še kdo, iskrene čestitke!) Ob tem se spomnim, da sem tudi sama nekoč bila mlada mamica. Imam občutek, da sploh ni toliko časa od takrat. In kaj vse se je medtem zgodilo? Raje ne bi o tem. Ko danes pogledam hčerki, sploh ko praznujemo njuna rojstna dneva, se zavem, da čas res hitro teče. Vem pa tudi, da je najbolj vztrajen popotnik, ki se nikoli ne ustavi. Žal se je kljub temu ustavil za kar nekaj naših občanov, ki so v tem letu morali zaradi tega ali onega razloga zapustiti zemeljski svet. (Iskreno sožalje domačim.)

V vsakem obdobju življenja smo postavljeni pred številne preizkušnje – dobre in manj dobre. Življenje so za vse nas vzponi in padci. Vsak po svoje jih premagujemo, tako kot takrat najbolj znamo. Če ne bi bilo tako in bi življenjska pot tekla samo premočrtno naprej oz. navzgor, mogoče ne bi znali ceniti dobrega ali tistega, kar se naučimo ob manj dobrem. Zato je že prav tako. Po težjih preizkušnjah postanemo močnejši in na podobne situacije, ki nam jih kasneje postreže življenje, odreagiramo drugače, bolj zrelo in z manj čustvenega pretresa. Od nas samih je namreč odvisno, kako bomo na kaj odreagirali in kako bomo znali »povedati« svojim mislim, da se nobena juha ne poje tako vroča.

Ko si starejši, tudi veš, da o drugi osebi (vaščanu, občanu, sodelavcu ...) ni dobro slabo misliti in obenem z njim prijazno govoriti, saj OČI vse izdajo. (Pa le-te imamo zaenkrat še na zraku, pod masko sta samo nos in usta, da ne omenjam plj..). Življenjska energija, ki potuje skozi naš vidni organ, je preveč očitna, da bi z njo barantali. Pa največji »hec«, da si mama narava ali veselje ali kako pač temu rečete, naše misli in dejanja zapomni in nam čez čas, lahko traja tudi leta, vse vrne z obrestmi. Tudi tistim, ki so bili dobri – ti bodo z obrestmi prejeli tudi več dobrega. Preprosta računica, pogojena s časom. Pa smo spet tam.

Čas je zabeležen tudi v našem novem glasilu, ki je pred vami. Obsega obdobje od prejšnje številke do danes in je vidno jesensko obarvan.

Za nami sta množično obiskana že omenjeni Sejem igrač in Pozdrav jeseni, zato smo vam namenoma postregli z več fotografijami, ki bodo dogodka dlje časa pustile v živem spominu. (Pa dale tistim, ki vas tam ni bilo, malo skomin za naslednje leto.) Na eni od strani smo zabeležili tudi naključno izbrane marljive občane pri delu in opraviilu na delovnem mestu v naši občini. Veliko pa se je dogajalo tudi v občini nasploh, v društvih, šoli, predstavili ste dejavnosti ..., prebrali pa boste lahko tudi nekaj nasvetov.

Zadnje letošnje številko GLASILA pričakujte pred božičem, zanjo pa le pošljite prispevke, najkasneje do 30. novembra, na naslov: glasilo@starse.si.

Pa srečno izbiro misli in pogledov vam želim!

Vaša urednica Daša JAKOL

IZ VSEBINE

• Pozdrav urednice ... Iz vsebine	2
• Županov uvodnik	3
• Intervju Mojca Kacjan	4
• Sejem bil je živ - foto utrinki	6
• Pozdrav jeseni 2021	8
• Foto razglednica s Pozdrava jeseni	10
• Obisk iz občine Mala Subotica	11
• Poslovna cona ... Izgradnja POŠ	12
• Mejice in remize ob reki Dravi	13
• Intervju Davorin Selinšek	14
• Frizerki salon Sonček	16
• 10 let KUD Pojoča travica	18
• Društvo Pojoča travica	19
• Aktivnosti vinske kraljice občine Starše	21
• Izlet upokoјencev Marjeta ...	22
• Pohodniška zgodba DU Starše ... Kolesarski trim	23
• Delo KUD Ivan Lončarič ... Vabilo KD Urška	24
• Usposabljanje v GZ Starše	25
• 75 let delovanja LD Starše	26
• Ali ima branje sploh še smisel?	28
• Mali simpozij 2021	30
• Šolski utrinki iz Marjete in Starš	31
• RaP - razširjeni program v Marjeti	34
• Delavnica izpiranja zlata za učence OŠ Starše	35
• Zimska šola v naravi	36
• Potres, kako ravnati	37
• Učenci so ustvarili - risbice	38
• Vnetje dlesni in nastanek parodontalne bolezni	39
• Auu, boli ...	40
• Dober imunski sistem - naš zaveznik	42
• Pridelajte si svoj česen	43
• Šport je praznik - Odbojka ... NŠ Dravsko polje	46-47
• Umrla so ... Vabilo KA	49
• SO... in povezava ostaja za vedno	50
• Martinova pojedina	51
• Srečanje starejših ... Vabili na martinovanje	52
• Buča velikanka ... Uredništvo ... Kolofon	53
• Naša križanka	54
• Delovni mozaik iz občine	55
• Pridih jeseni ...	56

Zastavljeni projekti potekajo nemoteno ...

Spoštovani občanke in občani!

Poletje je minilo. Bilo je kratko, vendar lepo. Tudi september je prinesel lepo vreme, tako da sploh nismo čutili, da smo prešli v jesen. Obilo sonca bo nesporno pozitivno vplivalo na jesenske pridelke, predvsem grozdje, tako da se nam obeta izvrstna vinska letina.

Žal so se napovedi glede četrtega vala epidemije uresničile, tako da je naše življenje zopet postalo preplet ukrepov, ki včasih na prav neumen način krojijo naša življenja. Kljub temu verjamem stroki, ki vedno znova opozarja na potrebo po cepljenju. Nesporno je, da cepivo v celoti ne prepričuje okužbe, kljub temu pa cepljene osebe, kot je razvidno iz stanja obolelih, akutno stanje bolezni preživljajo lažje, manj boleče. Srčno upam, da se bodo naša telesa uspela prilagoditi na virus ter da bo naše življenje v kratkem zopet postalo normalno.

Kljub vsem težavam z epidemijo me veseli, da smo v septembru uspeli skupaj s Turističnim društvom Starše organizirati prireditev Pozdrav jeseni. Sicer jo je iz različnih razlogov, predvsem epidemioloških, obiskalo manj ljudi kot v preteklih letih. Kljub temu se je zbralo lepo število obiskovalcev, prireditev pa je potekala v sproščujočem vzdušju. Še posebej me veseli velik odziv naših društev, posledično je bila gastronomska ponudba zares pestra in kvalitetna. Prav prijeten je bil tudi Sejem igrač. Imel sem občutek, da so otroci neizmerno uživali, tako da bomo vsekakor poskusili sejem s pomočjo Zveze prijateljev mladine organizirati tudi v prihodnjih letih.

Tečejo priprave na zimski čas, v katerem bi želeli organizirati drsališče v občinskem središču. Tam imamo namreč vse pogoje za dobro organizacijo, prav tako je v bližini šola. Drsanje bi tako lahko postalo del pouka. K sodelovanju bomo povabili tudi društva, z željo, da bi s svojo prisotnostjo na drsališču ustvarila prijetno vzdušje.

Zastavljeni projekti v občini zaenkrat **potekajo nemoteno**. V septembru smo uspeli skleniti pogodbo za izvedbo našega največjega projekta, izgradnje podružnične šole v Marjeti, izvajalec je že pričel z gradnjo. Resnost pristopa me navdaja z upanjem, da smo imeli pri izbiri srečno roko ter da bo projekt zaključen v predvidenem roku, do 1. septembra 2022. Prav tako se pospešeno izvajajo aktivnosti v industrijski coni, predvsem na njeni komunalni urejenosti. Izbran je izvajalec za izvedbo tretjega zavijalnega pasu, prav tako se izvaja postopek javnega naročila za gradnjo notranje komunalne ureditve. Pričakujemo, da bo cona komunalno urejena najkasneje do konca aprila 2022, saj si po pridobljenih informacijah kupci zemljišč že aktivno urejajo gradbena dovoljenja za gradnjo poslovnih objektov.

V drugo fazo izgradnje prehaja tudi projekt slačilnic s tribuno v športnem parku Starše. Po zagotovilu izvajalca bo projekt zaključen v letošnjem letu. Uspelo nam je asfaltirati tudi manjkajoči del cestne povezave med Rošnjo in Marjeto, prav tako smo pričeli s postavitvijo otroških igral.

Izzivov in dela nam torej v prihodnje ne bo zmanjkalo, kljub temu da se nam obetajo podražitve na vseh področjih, kar bo nesporno vplivalo na tek predvidenih projektov.

Na področju prostorskega načrtovanja smo v postopku izbire zunanega izvajalca. Prišlo je skoraj 150 predlogov občanov za spremembo namembnosti zemljišč. Do januarja bi želeli opraviti analizo vseh zemljišč ter pričeti s konkretno pripravo novega Občinskega prostorskega načrta. Glede na veliko število nepozidanih stavbnih zemljišč v občini se sicer upravičeno postavlja vprašanje, v kakšnem obsegu bomo uspešni. Naredili bomo vse, kar je v naši moči, da bi v občini zagotovili nova zazidalna območja, ki jih nujno potrebuje za svoj razvoj.

Dela je torej veliko, prav tako je posledično potrebno reševati tudi veliko problemov. Prepričan sem, da jih bomo s skupnimi močmi uspeli rešiti. Sploh če bomo v nasprotju z zasebnimi v ospredje postavili skupne interese. Za doseg ciljev bo potrebno veliko strpnosti in sodelovanja. Načrtov za izboljšanje življenja v občini je veliko, denarja pa je na razpolago le toliko, kolikor ga prenese naš proračun. Zato bo na nekatere projekte potrebno tudi malce počakati.

Na koncu bi vam zaželel veliko zdravja. Preživite ta jesenski čas čim prijetneje. Upam, da vam je narava dala veliko jesenskih darov. Uživajmo v teh darovih.

Stanislav GREIFONER,
župan občine

Foto: D. Jakol

V občini poskrbimo tudi za najmlajše (na Sejmu igrač) ...

Spoznajmo direktorico občinske uprave

Foto: D. Jakol

Mojca Kacjan na delovnem mestu ...

Na občinski spletni strani lahko preberemo, katere zadolžitve ima direktorica občinske uprave:

- načrtuje, organizira, usmerja opravljanja dela v občinski upravi,
- opravlja najzahtevnejše strokovne naloge v občinski upravi,
- vodi in izdaja odločbe v upravnem postopku na prvi stopnji,
- pripravlja odloke in druge lokalne predpise,
- opravlja naloge na področju javnih razpisov,
- pripravlja gradiva za seje občinskega sveta,
- opravlja naloge in strokovna opravila na področju kadrovske politike,
- opravlja naloge in strokovna opravila na področju socialnega varstva in socialnega skrbstva in zdravstva,
- opravlja naloge in strokovna opravila na področju kulture,
- sodeluje s pristojnimi inšpekcijskimi službami ...

O Mojci KACJAN, direktorici Občinske uprave Občine Starše, bo tekla beseda v našem intervjuju. Pa preberimo, kaj nam je povedala o sebi in svojem delu.

1. Kje in kdaj ste rojeni in kje so tekla vaša otroška leta? Kje živite sedaj?

Rojena sem 23. 3. 1972 na Ptujju, do mojega tretjega leta smo živeli v Slovenji vasi, nato smo se preselili v Zlatoličje, kjer sta starša zgradila hišo. Pred devetimi leti sem se zopet preselila oz. vrnila v Slovenjo vas, na domačijo svoje matere. Sem pa že prej veliko časa preživljala pri stari mami in imam na ta čas in kraj zelo lepe spomine. Tako mi selitev ni predstavljala prevelike spremembe.

2. Obiskovali ste Osnovno šolo Starše. Se morda spomnite kakšnega zanimivega dogodka iz časa šolanja?

Zanimivih dogodkov je bilo veliko, že sama pot v šolo ali domov je prinesla kaj posebnega. Vozili smo se s kolesi, se med potjo večkrat ustavili, poklepetali in tudi kaj ušpičili.

3. Kam vas je vodila pot po osnovni šoli?

Po osnovni šoli sem se vpisala v Srednjo kmetijsko šolo Maribor in jo tudi končala. Misli glede dela v prihodnosti so mi namreč vedno uhajale v to smer.

4. Kam ste se vpisali po srednji šoli in kateri poklic ste pridobili?

Po srednji šoli sem vpisala študij agronomije na Biotehniški fakulteti v Ljubljani ter ga uspešno zaključila. Končala sem tudi študij organizacije dela na Fakulteti za organizacijske vede Kranj.

5. Je zaposlitev na občini v Staršah vaša prva? Kaj ste po sprejetju delovnega razmerja na občini počeli najprej?

Na občini v Staršah je bila moja prva zaposlitev, najprej za eno leto preko javnih del, nato sem dobila redno zaposlitev in sem delala zadolžitve za okolje in prostor. Pred tem sem že opravljala različna dela preko študentskega servisa in mi zato delo ni bilo tuje. Poprijela sem tudi za druga dela, kot so npr. prijava projektov, razpisi za pridobitev sredstev in drugo.

Po nekaj letih zaposlitve je bila, glede na delo, ki sem ga opravljala, potreba po dodatnem znanju in izobraževanju. Zato sem končala še študij prava in managementa nepremičnin, tako da imam sedaj naziv magistra prava in managementa nepremičnin, ki ga tudi uporabljam.

Foto: D. Jakol

Mojca Kacjan s sodelavcem Stanislavom - županom na Sejmu igrač ...

6. Koliko razberem iz povedanega, so vsa znanja, ki ste jih pridobili že prej in pri zadnjem študiju, danes dobrodošla pri vašem delu.

Res je. Tudi ko sem videla zadnji razpis, sem ugotovila, da je vsebina študija povezana z mojim delom in sem prav zato hotela svoje znanje nadgraditi.

7. Od leta 2020 ste direktorica občinske uprave. Kako sedaj poteka vaš delovnik?

Časovno ni velike razlike. Na delovnem mestu sem ob sedmih ali že prej. Najprej pregledam vso pošto, ki pride na moj službeni e-naslov, in odgovorim, kolikor se že da. Nato imamo s sodelavci informativni sestanek ob kavi, kjer se pomenimo o dnevni posebnosti v okviru že danih zadolžitve ali dodamo še katero novo. Nadalje pregledam še redno pošto. Dnevno imam tudi jutranji sestanek z županom. Pregledava njegov opomnik, tj. tablo, kjer ima napisane projekte, in se skupaj pomeniva, kaj je treba storiti najprej, kaj kasneje, razporediva in dodeliva delo, rešujeva probleme, ki se sproti pojavijo. Včasih celo dopoldne delam kar po telefonu in rešujem različne zadeve, da gredo načrtovane stvari lepo naprej. Seveda pa se delovnik velikokrat ne konča ob treh popoldne, ampak veliko kasneje. Sploh ko so kakšne prireditve, te pa so tudi med vikendi.

8. Ali tudi občani direktno pri vas rešujejo kakšne zadeve, probleme?

Tudi, seveda, večkrat se kdo obrne name. Poskušam pomagati ali ga napotim k strokovnemu delavcu, ki je zadolžen za določeno področje.

9. Ste na zahtevnem delovnem mestu, kjer je treba znati vijugati med županom in zaposlenimi v občinski upravi ter občani. Kako vam to uspeva?

Sploh ne gre za vijuganje, ampak bolj za usklajevanje in pogovor. Saj veste: Lepa beseda lepo mesto najde. To velja tako tukaj med sodelavci in županom kot tudi posameznimi občani.

10. Veliko let ste živeli v naši občini. Ali je težko delati z ljudmi, ki jih morda poznate že iz otroštva? Je poznavanje ljudi prednost ali slabost?

Ni mi težko delati z ljudmi, tudi z domačini ne. To je zame prednost. Treba jih je razumeti, tudi ko so kdaj slabe volje. Takrat imajo prav gotovo nek problem, ki jim ga po najboljših močeh skušam pomagati rešiti. Menim, da se skozi prijazen pogovor da veliko rešiti. Vedno se najde kompromis, tako da smo ob koncu vsi zadovoljni.

11. Na občini ste v zadnjem času zastavili kar nekaj projektov. Na katerega od njih ste najbolj ponosni?

Ne morem reči, da sem na kateri projekt bolj ponosna. Vedno pa sem vesela, ko načrtovano delo uspešno zaključimo. V vsak projekt je namreč vloženega veliko dela.

12. V Staršah imamo lepo urejeno vaško središče. Ali menite, da bi le-to lahko

kot delovni prostor ponudili različnim umetnikom od drugod – na primer pevcem, pevskim skupinam, literatom, manjšim gledališčem za predstave na prostem? Tako bi lahko občina kulturno še bolj zaživela ...

Vaško središče bi res lahko bilo bolj izkoriščeno. Strinjam se, da bi lahko pripravili več kulturnih prireditev, dobrodošel bi bil npr. letni kino, stand up komiki in še kaj.

13. Kar nekaj let ste bili urednica občinskega glasila. Je bilo težko usklajevati vse obveznosti – glede rednih in uredniških del?

Urednica sem bila od leta 2008 do konca letošnjega aprila. Delo je bilo velikokrat težko usklajevati, zato sem večkrat uredniška dela opravljala izven delovnega časa. Tudi to delo zahteva veliko časa in zbranosti, predvsem pa mir, da vse opraviš kvalitetno. Predvsem v času, ko sem začela opravljati zadolžitve direktorice občinske uprave, je bilo glede razporeditve časa še veliko težje.

14. Ali znate ločiti med službo in zasebnostjo?

Mislim, da sem se že naučila potegniti ločnico med obojim. Sam sebi moraš reči: Tako, sedaj pa je dosti, imeti moraš tudi počitek! Postaviti si moraš meje – kar se tiče službenih obveznosti in svoje zasebnosti. Je pa včasih težko, vendar mi že uspeva. Če si mej ne postaviš dovolj zgodaj, se iztrošiš, ne funkcioniraš več dobro in sčasoma si lahko priklieš tudi bolezen.

Menim, da ni nič hudega, če si kakšen dan privoščiš samo počitek, saj s tem koristiš svojemu telesu in umu. Seveda tu mislim na dan, ko nisi v službi, tj. soboto ali nedeljo. Sem pa se to morala naučiti, saj sem tip človeka, ki kar naprej vidi delo, tudi doma.

15. Kaj radi počnete v prostem času?

V prostem času grem rada na sprehod, v roko vzamem kakšno dobro knjigo, sicer teh več preberem na dopustu. Tudi okoli hiše z veseljem kaj storim, urejam še okoličo, imam vrt, ki mi večkrat vzame kar nekaj ur dnevno. Vsa dela okoli hiše me zelo sprostitijo in si zato s fizičnim delom polnim baterije. Ob tem pa lahko za kratek čas odmislim vse drugo.

Utrinek iz naše občine - čudovit pogled iz prepoljske strani proti Staršam ...

Foto: N. Kustec

16. Kako ste znali izkoristiti čas letošnjega dopusta? Kje je za vas oddih najboljši?

Zadnja leta dopust preživljam v dveh delih, in sicer na morju in v hribih. Junija grem ponavadi na morje, julija ali avgusta pa v hribe. Letos sem bila teden dni v Strunjanu in teden v Bohinju. Med dopustom mi zelo ustreza mir in ne pogrešam družbe.

Pravijo, da je prvi vtis, preden osebo bolje spoznaš, samo tvoj in ga ne smeš pripisati osebi. Mojca Kacjan poznam že leta, vendar sem velikokrat imela občutek, da je zadržana in bolj resna oseba. Pa sem se motila ... Danes vem, tako mi je povedala tudi sama, da je takšna

kdaj le na začetku novega spoznavanja. Tudi ona, kot še kdo, najprej »tipa«, saj ne ve, s kom ima opravka in v katero smer se bo odvilo srečanje. V najinem klepetu se je zid previdnosti hitro podrl in v sproščenem pogovoru sva poklepetali o tem in onem. Spoštovani občani, torej – brez skrbi stopite do naše direktorice občinske uprave in ji zaupajte, kar vas teži. Mojca Kacjan vas bo z veseljem sprejela in vam pomagala rešiti kakršne koli probleme, ki se tičejo njenih pristojnosti.

Ga. Mojca Kacjan, iskrena hvala za prijazen klepet in odgovore ter veliko uspehov na delovnem mestu, prav tako pa v zasebnem življenju.

Daša JAKOL

SEJEM BIL JE ŽIV - foto utrinki

V 12. številki NOVIC ste prebrali, da je 5. 9. 2021 na vaškem središču v Staršah potekal prvi SEJEM IGRAČ – rabljenih in novih. Da je bilo na prizorišču res živahno in vzdušje »ta pravo«, dokazujejo naslednji foto utrinki.

Fotografije: D. Jakol

Fotografije: D. Jakol

POZDRAV JESENI 2021

V soboto, 11. 9. 2021, je med 12.00 in 20.00 potekala že 18. turistična prireditev Pozdrav jeseni 2021, v okviru projekta Pod šotorom se dogaja. Prireditev je pripravilo ob pomoči občine Turistično društvo Starše, obiskalo pa jo je okoli 500 obiskovalcev, članov društev in kmetij z dopolnilno dejavnostjo.

Na stojnicah so lahko obiskovalci pokušali domačo kulinariko in napitke, pomen prireditve pa je bil srečanje občanov in članov društev ter občinske uprave z županom občine. Prireditev sta obiskali delegaciji pobratenih občin Kolan in Doboj Istok, občino Mala Subotica pa je zastopal Pihalni orkester te občine – s svojim igranjem je navdušili obiskovalce. Na veselici, ki se je nadaljevala po programu, je nastopil ansambel Slovenski zvoki.

V petek zvečer je potekala okrogla miza v lovskem domu LD Starše, navzoči so spregovorili o pomenu prijateljskega sodelovanja pobratenih občin in društev. Kemal Bračić, načelnik občine Doboj Istok, je Lovski družini Starše vročil »Udruženja građana«, »Lovačko društvo Fazanka Doboj Istok« pa je povabilo na otvoritev svoje lovne sezone. Načelnik je tudi predsednik tega združenja. Na srečanju bo potekalo tekmovanje v streljanju na glinaste golobe in druženje s člani njihove lovske družine v lovskem domu v Stanić Rijeci.

Stekla je tudi beseda o pobratenu občin Kolan in Doboj Istok ter nadaljnjem sodelovanju tako lokalnih skupnosti kot društev iz občin. Članom društev iz občine Starše – LD, društvu Ajda, KUD, TD in PGD – bo seveda odprto tudi kopališče v Kolanu.

V soboto se je pričela osrednja kulturno turistična prireditev Pozdrav jeseni 2021 - s podnaslovom Pod šotorom se dogaja. Vabljenе delegacije so se zbrale v vaškem središču, od koder

je potekala povorka ob zvokih Godbe na pihala iz Male Subotice do potomke stare trte. Po naročilu gospodarja trte so viničar in člani vinske ekipe delno že opravili trgatve grozdja (dokončna trgatve je bila 27. septembra). Vse je potekalo ob zvokih godbe in ljudskih pevk Šentjanževk. Sledil je premik nazaj v vaško središče, kjer je vinska ekipa opravila »prešanje« grozdja.

Na prireditvi so bili tudi vinske kraljice in kralj, tudi slovenska vinska kraljica. Naša vinska kraljica Anja jih je popeljala v Rošnjo, od koder so potovali na vozu povorke starodobnikov do vaškega središča, kjer so bili tako vinske kraljice in kralj kot starodobniki predstavljeni gledalcem.

Na odru je sledila predstavitev mošta potomke stare trte, ki so ga tudi pokušali. Predsednik TD in župan občine sta še formalno odprla prireditev, podeljena pa so bila tudi priznanja za urejeno okolje v občini Starše.

Sledila je pokušina dobrot in napitkov na stojnicah. Društva in kmetije z dopolnilno dejavnostjo so se predstavile na 29 stojnicah, ob tem pa so potekale tradicionalne razstave domače kulinarike, kjer so jih obiskovalci prireditve pokušali in kupili pri stojnicah s kmetij z dopolnilno dejavnostjo.

Prireditev, kljub stanju COVID 19, je dosegla svoj namen, tudi napredek v kakovosti ponudbe je bil ogromen. Obiskovalci so priznavali, da so številne dopolnilne dejavnosti v ponudbi vedno boljše, da so se člani društev potrudili in pripravili veliko jedi na žlico, krompirjev golaž, golaž z divjačino, kisló juho, in s tem potrdili, da še ohranjajo domačnost prehranjevanja. S tem so tudi preverili kakovost svojega dela. To pa je potrdila novica – prav vsega je zmanjkalo.

Organizatorja, Turistično društvo in Občina Starše, sta pred velikim izzivom za leto 2022 – kako še nadgraditi ponudbo na prireditvi in povezati strokovno usposabljanje na raznih področjih kulinarike, priprave domače hrane in napitkov.

In kaj ponuditi za zabavo udeležencem? Letos je bil popolni uspeh, obiskovalce je navdušila Godba na pihala iz pobratene občine Mala Subotica, ki je veliko časa igrala koračnice, veliko časa pa nam zna na glasbena dela. Za zaključek pa se je odlično predstavil še ansambel Slovenski zvoki, ki je privabil prisotne, da so napolnili plesišče, tudi mladino v večernem času.

Vzdušje na celotni prireditvi Pozdrav jeseni je bilo odlično.

Marjan MALEK

OBČINO STARŠE OBISKALA DELEGACIJA OBČINE MALA SUBOTICA

V četrtek, 7. 10. 2021, je našo občino obiskala delegacija pobratene občine Mala Subotica. Vodil jo je načelnik Valentino Škvorc, v delegaciji pa so bili delavci občinske uprave, občinski svetniki, predstavniki društev in njihov novi župnik – »velečasni« Tomislav Kos.

Delegacija je pripotovala z avtobusom ob 9.00; sprejel jih je pobudnik pobrateneh občin in častni občan občine Starše Marjan Malek. Ob prihodu jih je povabil na kavico v Bar Ivanka v Rošnji, od tam pa je delegacija odšla na pokopališče, kjer je položila cvetje in prižgala svečo na grobu Bojana Kirbiša.

Ob 10.00 je delegacijo na občini sprejel naš župan občine Stanislav Greifoner, kjer jim je v sejni sobi predstavil občino, razvojne aktivnosti in problematiko v tej zvezi. Posebej se jim je zahvalil za dobro sodelovanje društev in obeh občin ter za nastop pihalnega orkestra iz Male Subotice na prireditvi Pozdrav jeseni. V pogovoru sta župana ugotavljala, da so skupni problemi obeh občin podobni, tako v delu občine kot delovanju društev. Nekoliko več problemov imajo z romi, ki živijo v njihovi občini. Po predstavitvi projektov je stekla beseda o povezanosti in sodelovanju v prihodnosti.

Nato jih je predsednik TD in lokalni turistični vodnik popeljal po občini Starše. Najprej je duhovnika in delegacijo sprejel naš župnik Rudolf Koželnik, pokazal notranjost cerkve in kapele ter jih nagovoril. Delegacija, predvsem njihov župnik, so se mu zahvalili za gostoljubnost. V nadaljevanju nas je pred vhodom šole sprejel ravnatelj osnovne šole Franc Kekec, ki je predstavil šolo in se zahvalil za dobro sodelovanje obeh šol, predvsem na področju folklorne dejavnosti, tudi KUD Zvon. Posebej pa je poudaril, da pozna že skoraj vse učilnice v OŠ Mala Subotica in da bo vedno pripravljen na obojestransko sodelovanje.

Foto: M. Malek

Na pokopališču ...

Po ogledu starega dela stavbe OŠ in potomke stare trte je delegacija nadaljevala pot z avtobusom po vasi Starše do kmetije Selinšek. Davorin Selinšek in njegova mama Marija sta predstavila delo kmetije, predvsem izdelovanje sirov, jogurtov, ter pripravila pokušino. Gostoljubnost so člani delegacije vrnili z nakupi izdelkov.

Slabo vreme je onemogočilo še kakšen obisk, zato so si ogledali celotno občino med turistično vožnjo, vodič pa jim je predstavil posamezna naselja in pomembnejše objekte. Tako smo prispeli na parkirni prostor pri gostilni Beno, kjer je stekel še zaključni razgovor med obema občinama, načelnik Valentino Škvorc pa je župana naše občine povabil, da obiše občino Mala Subotica z delegacijo.

Delegacija se je zahvalila za izvedeni program turističnega ogleda občine in sprejem s predstavitvijo naše občine na sedežu Občine Starše.

Marjan MALEK

Foto: D. Majcen

V sejni sobi občine ...

Foto: predstavnik občine Mala Subotica

Zaključna fotografija v spomin na dogodek ...

Izgradnja komunalne infrastrukture v novi poslovni coni Zlatoličje

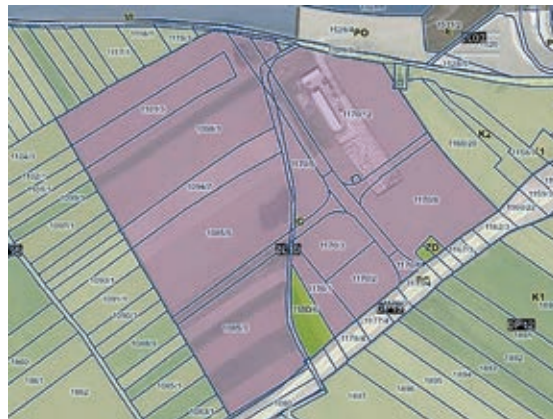
Po večletnih pripravah in pridobivanju projektne in investicijske dokumentacije je Občina Starše letos začela z gradnjo komunalne infrastrukture za poslovno cono Zlatoličje.

Občina Starše je že izvedla javno naročilo za izgradnjo primarnega oskrbovalnega vodovoda za cono, ki bo povezal magistralni vodovod Dravski Dvor – Skorba in primarni vodovod Slovenja vas – Zlatoličje. Pogodbena vrednost del, ki jih opravlja Komunalno podjetje Ptuj, je 377.134,01 EUR brez DDV; dela so že v zaključni fazi.

Občina je tudi tik pred podpisom pogodbe za izvedbo priključka v cono (zgraditi je potrebno dodatni – levi zavijalni pas), obvestilo o izbiri izvajalca je postalo pravnomočno 5. 10. 2021. Pogodbo za 187.385,39 EUR z DDV bo občina podpisala s cestnim podjetjem Ptuj, ki bo dela izvedel v dveh mesecih po pridobitvi odločbe o zapori ceste – predvidoma še letos.

Občina pa pripravlja še razpisno dokumentacijo za javno naročilo za izvedbo komunalne opreme (izgradnjo cest, kanalizacije, vodovoda, NN in šibkotočnih elektro inštalacij ter javne razsvetljave), ki bo objavljeno še ta mesec. Za ta dela je ocenjena vrednost okoli 630.000 EUR, načrtovan zaključek del pa je v marcu 2022.

Občina je v prvi polovici leta izvedla javno zbiranje ponudb za prodajo zemljišč v coni in jih večino že prodala. Ker je skoraj polovico cone kupilo veliko podjetje, mora občina na ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo oddati vlogo za spremembo pro-

PISO karta - industrijska cona, namenska raba ...

jekta (za zmanjšan obseg cone), saj sicer ne bi izpolnili pogoja, da je potrebno vsaj 60% cone prodati malim in srednjim podjetjem. Občina zato pripravlja spremembo vloge, iz katere je izločila veliko podjetje. V skladu s spremembo občina pričakuje okoli 1,1 milijona EUR nepovratnih sredstev, sami pa bomo morali zagotoviti le slabih 200.000 EUR, kar je ugodneje, kot po prvotni varianti, kjer je bil strošek občine okoli 1 milijon EUR.

Bojan GRUS

V Zlatoličju - prostor za industrijsko cono ...

Foto: A. Lukan

IZGRADNJA PODRUŽNIČNE ŠOLE MARJETA

Podjetje GIC GRADNJE d.o.o. iz Rogaške Slatine je te dni pričelo z izkopi za novo podružnično šolo v Marjeti.

Trenutno delavci odstranjujejo travno rušo in jalovino. Prav tako poteka priprava za izkop gradbene jame za šolo in telovadnico.

Kot smo vas že obveščali, je predmet gradnje izgradnja nove štiriodelčne osnovne šole s telovadnico ter dograditev dodatnega oddelka za vrtec Pikapolonica, na katero se novi objekt naveže. V kletni etaži so načrtovani spremljajoči prostori za večnamensko telovadnico, ki bo namenjena tudi zunanjim uporabnikom.

Vrednost vseh del na ključ je 4.093.013,18 EUR brez DDV. Občina Starše je za ta namen pridobila tudi nepovratna sredstva ministrstva za šolstvo, tj. 1.245.000 EUR, ter cca. 400.000 EUR od Eko sklada Republike Slovenije.

Prav tako se bomo prijavi na razpis fundacije za šport – pridobljena sredstva bodo namenjena za ureditev zunanjega igrišča in nadstandardu telovadnice.

Rok za dokončanje del je 31. 8. 2022.

Bogdan ROKAVEC

Prva dela na gradbišču - izkop za novo POŠ Marjeta ...

Foto: B. Rokavec

Usklajevanje različnih vidikov rabe prostora - mejice in remize ob reki Dravi

Na obširnih kmetijskih ravninah, kar velja tudi za širše območje obrečnega pasu reke Drave, so mejice in remize zastopane vedno bolj redko. K slednjemu med drugim botruje tudi večanje intenzivnih kmetijskih površin. Ob vodotokih izginjajo obrežne mejice oziroma obrežno rastje, predvsem na račun naravi neprijaznega urejanja brežin vodotokov. **Zato bomo v okviru projekta zaDravo, v sodelovanju z občinami, lovskimi družinami, Zavodom RS za varstvo narave, obnovili nekatere obstoječe mejice in remize ter vzpostavili tudi nove.**

Mejice in remize so značilni strukturni elementi kulturne krajine, ki jih že od nekdaj soustvarjata človek in narava. V prostoru mejice prepoznamo kot linijske pasove lesne vegetacije, ki se nahajajo v nižinah in dolinah rek ter potokov, okoli mlak, ribnikov in mrtvic ter med polji in na gričevjih, remize pa kot površine zasajenih grmišč ter dreves, ki jih lovci v loviščih prednostno uredijo (osnujejo) namensko za malo divjad. Tako remize kot mejice so življenjski prostor številnim rastlinskim in živalskim vrstam ter ključni akter, poleg ekstenzivno upravljanih kmetijskih površin, za ohranjanje vrstne pestrosti v kulturni krajini. Hkrati vplivajo tudi na kakovost bivanja človeka. Veliko vlogo odigrajo mejice v kmetijstvu, saj služijo označevanju lastniških meja posameznih parcel, razmejujejo pašnike od njivskih površin, zagotavljajo les za kurjavo, ščitijo rodovitno prst pred vetrno in vodno erozijo, združbe organizmov v mejicah ugodno vplivajo na nastanek, obnavljanje in ohranjanje rodovitne prsti itd. Kljub temu je njihova vloga v okolju nemalokrat prezrta in zanemarjena.

Mejica je z naravovarstvenega vidika neomejena linijska struktura, ki sledi cilju mozaičnosti, sklenjenosti in izpopolnjenosti tudi v vertikalnem profilu. Pestra sestava grmovnih in drevesnih vrst z lokalno značilno pe-

Foto: J. Kotnik

Mejica v kulturni krajini prispeva k ohranjanju biodiverzitete ...

stro zelnato plastjo omogoča vzdrževanje biodiverzitete in številne druge ekosistemske storitve. Skupen cilj, ki ga zasledujeta tako naravovarstvo in kmetijski KOPOP ukrepi z operacijo »Ohranjanje mejic«, je, da se ohranja maksimalna sklenjena dolžina mejice, ki odigra svojo nenadomestljivo vlogo v naši kulturni krajini.

Aktivnosti obnove in vzpostavitve mejic ter remiz bodo potekale na občinskih in državnih zemljiščih ter zemljiščih lovskih družin, ki se nahajajo na območju Nature 2000 Drava, oziroma od Maribora do Središča ob Dravi. Izvedba je načrtovana **od jeseni 2021 do spomladi 2023.**

Zasadili bomo lokalno značilne, plodonosne, avtohtone drevesne in grmovne vrste.

Vir: Koristi mejic, besedilo povzeto in prilagojeno po Aleksandri Lešnik, 2018, Življenje v mejicah

Več informacij o projektu najdete na: www.drava-natura.si

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Viri pri avtorici

RRA Podravje - Maribor
mag. Danijela KOCUVAN

KORISTI MEJIC

NARAVA

- Življenjski prostor številnih živali in rastlin.
- Zatočišče za živali pred neugodnimi vremenskimi razmerami.
- Cvetoče in medonosne rastline v mejicah so pomembne za opraševalce (čebele, metulje, čmrle ...).
- Obrežne mejice ohranjajo in izboljšujejo kvaliteto vode za vodne živali.
- Zmanjšujejo tveganje za poplave.
- Ublažijo hrup iz okolice.

ČLOVEK

- Ščitijo rodovitno prst pred vetrno in vodno erozijo.
- Zmanjšano spiranje hranil, gnojil, pesticidov in usedlin v podzemne in površinske vode.
- Mejice so zatočišče za koristne živali za kmetijstvo, kjer se hranijo škodljivci posevkov.
- Uravnavajo preskrbo posevkov z vodo.
- Zmanjšujejo ogljični odtis kmetijstva.
- Učilnice na prostem – ustvarjanje odnosa do narave v domačem okolju.
- Plodonosne in cvetoče rastline so vir hrane (lešniki, robide, gozdne jagode ...).
- Uporaba lesa v mizarstvu, strugarstvu, rezbarstvu ...

MLEČNO RAZVAJANJE NA KMETIJI SELINŠEK V STARŠAH

Davorin Selinšek ...

Davorin SELINŠEK, mlad podjetnik iz Starš, ustvarja »mlečno zgodbo«, ki jo pozitivno sprejemajo, podpirajo krajanje občine Starše in tudi občani izven nje. To mu uspeva, kot vedno poudarja, ob pomoči svojih domačih.

Ob mojem obisku njegove prodajalne mlečnih izdelkov je nastal dogovor za intervju. Glede na to, da je bil Davorin moj učenec, ga z njegovim dovoljenjem v besedilu tikam.

1. Kako bi na kratko opisal vašo kmetijo, družino?

Naša kmetija je družinska, kar pomeni, da na njej delamo izključno člani družine Selinšek. Naše domače ime je Jirgetvi, vendar se tega imena ne uporablja prav pogosto. Živnoreja in poljedelstvo, ki imata v naši družini že dolgo tradicijo, sta tudi naši glavni dejavnosti. Mama Marija in oče Milan ter brat Jernej opravljajo predvsem delo na kmetiji (delo na polju, v hlevu), kjer pomagam tudi sam. Toda moj glavni doprinos h kmetiji je predelava mleka v različne mlečne izdelke. Vsi imamo en skupen cilj, da se kmetija razvija – in tako bo tudi v bodoče.

2. Na kmetiji živiš že od svojega rojstva, v čem vidiš prednost ali slabost življenja na kmetiji? Kaj je po tvojem mnenju dodana vrednost živeti na kmetiji? Kako so gledali nate sošolci?

Res je, prvi dve leti svojega otroštva sem preživel v Kungoti pri Ptuj, dokler se nista starša poročila, nato smo se preselili v Starše. Praktično sem bil od malih nog povezan z naravo in živalmi. Življenje na kmetiji je hitro postalo nekaj, kar sem resnično vzljubil kot način življenja. Dodana vrednost življenja na kmetiji je direktna vključenost v pridelavo hrane, ki je osnova za družbo.

Kot slabost pa bi mogoče izpostavil, da pri delu z živalmi nismo toliko fleksibilni, saj nas potrebujejo ob sebi prav vsak dan.

Pri sošolcih sem bil na splošno dobro sprejet, se pa je v osnovni šoli kdaj slišala kaka opazka glede našega načina življenja, vendar se je z leti to spremenilo.

3. Kje si nadaljeval šolanje po osnovni šoli? Zakaj ravno ta šola, je bila to tvoja odločitev? Kaj ti je dala?

Po osnovni šoli sem šolanje nadaljeval na srednji kmetijski šoli v Mariboru, za kar ni bilo nobene dileme. Vpisal sem se v smer kmetijski tehnik (štiriletni program). Šola je tista, ki ti da osnovne smernice za poklicno pot, čeprav vemo, da se učimo celo življenje. Sploh v srednji šoli spoznaš ljudi, ki so že tvoji somišljeniki in spletla so se tesna prijateljstva, ki so trdna še danes.

4. Kdaj, kako in od kod ideja o dopolnilni dejavnosti na vaši kmetiji? Kaj je bil tvoj cilj?

O dopolnilni dejavnosti je bila že od nekdaj ideja in želja, da bi lokalnim prebivalcem ponudili kaj več kot mleko. Po končanem šolanju sem se udeležil prakse v Avstriji in takrat se je na tamkajšnji kmetiji spet prebudila ideja o lastnih mlečnih izdelkih.

5. Katere pogoje moraš izpolnjevati za dopolnilno dejavnost? Kakšna investicija je bila potrebna? Kdo ti je pomagal? Ali je potrebno veliko birokracije? Kaj je bila največja težava, s katero si se soočil?

Dopolnilna kmetijska dejavnost se izvaja na kmetijah, kjer že opravljajo določene osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti. Predstavlja vir dodatnega zaslužka in omogoča boljše rabo proizvodnih zmogljivosti. Kot sekundarna dejavnost prispeva k boljši izrabi pridelkov iz osnovne kmetijske proizvodnje. Kadar govorimo o predelavi mleka, potrebujemo za to dejavnost ustrezna dovoljenja upravne enote in uprave za varno hrano. Najbolj pomembno je, kje bomo to dejavnost izvajali. Potrebujemo tehnološki prostor, v katerem je ustrezna oprema, od pasterizatorja, delovnega pulta, sirarskih priborov, hladilnice, in kasneje tudi prostor za zorenje sirov. V zadnjem času naši izdelki potujejo tudi nekaj kilometrov stran, tako da smo bili primorani v nakup avtomobila s hladil-

Uspešna družina Selinšek ...

Fotografije: B. Selinšek in iz arhiva družine Selinšek ...

Nasmejana, dobrovoljna brata ...

nikom. Težave, izzivi so vsakodnevnini in jih poskušamo reševati sproti. Izpostavil bi vedno več birokracije. Zaradi tega je včasih dan prekratek. Naj bo delo v sirarni, na polju ali v hlevu, na koncu se velikokrat dan konča v pisarni. In ravno ti papirji marsikoga velikokrat odrinejo od kmetovanja.

6. Kako je z izobraževanjem, kaj pridobiš?

Kot sem že povedal, so bili začetki pri naših severnih sosedih. Ker pa je tudi pri nas o sirarstvu že veliko znanja, smo se nekateri člani družine udeleževali raznih tečajev po Sloveniji, od KGZ Ptuj pa vse do Biotehniškega centra Naklo. Nekaj dni smo doma pri nas gostili strokovnjaka na področju sirarstva, ki nam je dal vsa potrebna znanja. Od tehnoloških postopkov izdelave raznih mlečnih izdelkov do tega, kako jih predstaviti in seveda tudi prodati. Teh načel se držimo še danes, in lahko rečem, da je bila ta odločitev več kot pravilna.

7. Kako si razlagaš pojem lokalno pridelana hrana?

Če kupuješ lokalno hrano, si na nek način tudi promotor slovenskega kmetijstva. Skrbiš za delovna mesta na kmetiji, posledično, da so njive obdelane, travniki pokošeni in podobno. Vedno bom trdil, da so ljudje, ki živijo na podeželju in se ne ukvarjajo s kmetijstvom, lahko srečni in imajo ta privilegij, da lahko dobesedno gledajo, kako hrana raste na poljih. Kratka transportna pot od njive do krožnika je bila in bo izrednega pomena. Zato je treba to izkoristiti in z nakupom podpreti kmeta!

8. Koliko časa že traja tvoja podjetniška pot, kdo vse je vključen, kakšne so izkušnje (pozitivne, negativne)?

Naj povem, da sem kmetijo od očeta prevzel leta 2017. Dopolnilno dejavnost smo registrirali v 2015 in od takrat sem si začel utirati svojo pot. Vedno več časa sem začel posvečati dopolnilni dejavnosti. Ko se je tudi brat Jernej (tudi on je iz kmetijske stroke) odločil, da bo soustvarjal na domači kmetiji, sva se kar hitro dogovorila, kdo bo šef na določenem področju. On se je zavzel za poljedelstvo in živinorejo, jaz pa za sirarno. Seveda moram tudi tukaj omeniti starša, ki dajeta na obeh področjih ZELO velik doprinos k razvoju kmetije, kakor tudi obe najini partnerici, ki poprimeta za določena dela, ko jima čas dopušča.

Delo moramo vedno opravljati s srcem. Ljudje to opazijo in te podpirajo.

9. Kaj vse nudite v vaši ponudbi? Kje vse prodajate svoje izdelke? Po katerih izdelkih ljudje najbolj posegajo?

Prvo večje sodelovanje smo sklenili z lokalno osnovno šolo, kar nas je izredno veselilo. Prav to sodelovanje nas je spodbudilo, da smo z vsem skupaj malce pohiteli in uredili še zadnje malenkosti za registracijo dejavnosti.

Danes oskrbujemo kar nekaj okoliških osnovnih šol, vrtcev in domov za ostarele. Maribor je oddaljen "le 14 km" in tukaj je ogromno priložnosti za prodajo ter predstavitev izdelkov. Naši siri se predstavljajo v raznih vinotekah, jogurti in skute so nepogrešljive sestavine vrhunske kuhinje v restavracijah, ki jih je opazil tudi Michelin. Vsak petek popoldan smo prisotni na tržnici v sosednjem Miklavžu, kjer le-ta ravno v teh dneh dobiva novo podobo. Naše izdelke prav tako najdete v Marketu v Trničah in v spletni trgovini Jem domače. Radi se udeležujemo vseh prireditev v naši občini, kakor tudi izven nje. Še posebej lepo je obiskana velikonočna tržnica na vaškem središču. Tudi v Zadrugi Starše so na voljo naši izdelki, kakor tudi izdelki vseh pridelovalcev v naši občini.

Ne smemo pozabiti na domačo prodajalno v Staršah 35, kjer so na razpolago vsi izdelki, ki jih trenutno izdelujemo. Posebej smo ponosni na dva izdelka, in sicer na domači jogurt in skuto. Izdelka sta daleč najbolj prodajana, pridobila pa sta kar nekaj priznanj in medalj.

10. Kako poteka tvoj delovni dan?

Vstajam zgodaj, med 5. in 6. uro, ter sem dnevno na terenu, kjer opravljam dostavo naročil. Ko se vrnem, me čaka delo v sirarni, ki ga prilagodim glede na potrebe in stanje zalog. Ko je več dela na njivi, se mi velikokrat zgodi, da sončni zahod doživim kar na traktorju, ker se delo zavleče v večerne ure. Vmes pa še opravim kakšna administracijska dela.

11. Kako bi na kratko opisal, kaj mora vsebovati kakovosten mlečni izdelek? Zakaj so vaši izdelki kakovostni?

Kakovosten mlečni izdelek se začne že na njivi. Zelo pomembno je, s čim krmimo živali, saj pravimo, da krava

Izdelki v domači trgovini ...

molze pri gobcu. Samo iz bogato hranilnega mleka lahko dobimo kakovosten mlečni izdelek. Vsi izdelki so narejeni ročno, s čimer ohranjamo kakovost. V sirarni sta poleg dobrega mleka pomembni tudi dve stvari, ki se ju držimo – pedantnost in temperatura. Če vse te tri stvari združimo, dobimo izdelek, na katerega smo lahko ponosni in ga brez slabe vesti prodamo našim zvestim kupcem.

12. Kako se je vaše dejavnosti dotaknila COVID situacija?

V času covida je še bolj prišla do izraza pomembnost lokalnih izdelkov. Videli smo primere, ko bi lahko hitro prišlo do prekinitve dobavnih verig. Sploh v prvem valu se je to zelo poznalo pri prodaji na domu, saj so stranke dobesedno razgrabile izdelke. Smo pa po drugi strani z zaprtjem doživeli velik upad prodaje izdelkov, kar se tiče šol in gostinskih obratov. Hkrati se je malenkost povečala prodaja z dostavo na domu. Strankam še danes z veseljem ustrezemo, če le niso oddaljene preveč kilometrov.

13. Kaj bi svetoval mladim, ki se podajo na samostojno podjetniško pot?

Svetoval bi jim, naj sledijo svojim ciljem in naj se ne ustrašijo birokracije. Treba je biti vztrajen in trdno stati za tem, kar počneš.

14. Za kaj si najbolj hvaležen svoji družini?

Domačim sem hvaležen za vse! Seveda se veliko stvari začne in pa na žalost tudi konča pri finančah. Tukaj imam srečo, da je bil doma posluh za investicije, saj je za zagon dejavnosti potrebna kar zajetna finančna injekcija. Hvaležen sem tudi za moralno podporo. Ni vedno vse idealno, ampak na koncu vedno najdemo kompromise in pot, ki nas pelje naprej.

Družina Selinšek pred vrati domače trgovine - mlekarne

15. Kakšni so tvoji načrti in želje za prihodnost?

Hm, nikoli ne veš, kaj ti življenje prinese. Želim si, da se kmetija še naprej razvija v pravo smer. Če nam bo zdravje služilo, se bomo trudili, da bomo še naprej ljudi razvajali z našimi okusnimi izdelki in bo pojem DOMAČE res domače. Želim si, da bomo imeli živali, ki so začele življenje na naši kmetiji in bodo odraščale doma. Da jih bomo krmili s krmo, ki jo bomo pridelali na naši zemlji, in bomo mleko, ki smo ga namolžli sami, predelali v domači sirarni ter tržili izdelke v okolju, kjer živimo.

O izpolnitvi tvojih in vaših želja ne dvomim, ker se na vsakem koraku čuti pozitivna energija, delovnost, skrbnost, prijaznost, poštenost in ambicioznost.

SREČNO NA POTI NAPREJ!

Marta STEPIŠNIK

Frizerski salon SONČEK v Zlatoličju

V vseh obdobjih življenja sanjamo ali, bolje povedano, sanjarimo. Razmišljamo o vsem mogočem, kar je največkrat povezano z našimi manjšimi ali večjimi cilji v prihodnosti. Če tega ne bi počeli, bi se svet ustavil ali vsaj upočasnil. Si pa prav s tem, za nas nedolžnim dejanjem, nevede krojimo usodo. Že kot otroci smo se videli v različnih sanjskih poklicih – fantje so največkrat želeli postati piloti, policisti, astronauti, dekleta pa frizerke, prodajalke, učiteljice ...

»Že kot otrok sem vedno opazovala mamo pri njenem delu in sanjala, da bom tudi sama postala frizerka,« je povedala. In sanje so se ji uresničile – VESNI PAPEŽ iz Zlatoličja.

Sredi vasi, na hišni številki 86, se nahaja Frizerski salon Sonček. Če se pripeljemo iz starške smeri, nas že oglasna tabla pri prvem levem odcepu v notranjost vasi opozarja, da je v vasi nekdo, ki nas lahko postrize, pobarva ali naredi še vse drugo, kar je v njegovi poklicni domeni. Če pa

Fotografije: D. Jakol

Od krožišča v »Sp. kotu« Zlatoličja po cesti levo najdete napis Sonček ... se pripeljemo v Zlatoličje iz ptujske smeri preko mostu pri HE Zlatoličje, se lahko v notranjost vasi napotimo kar desno po cesti, ki je v križišču s cesto proti elektrarni. Nato nekaj časa peljemo naravnost in prispemo v neke vrste krožišče v notranjosti vasi ter zavijemo po predno-

stni cesti v levo. Tudi tam že hitro na levi zagledamo napis in veliko podobo sončka. Pa smo prispeli na cilj.

»Že v osnovni šoli me je rada opazovala pri delu in mi je hitro začela pomagati v salonu,« pove Vesnina mama Vladka - upokojena frizerka. Prva vajeniška dela je Vesna Papež tako začela opravljati že kot osnovnošolka. Odločitev, kam bo šla po končani šoli, zato sploh ni bila težka. Pridobljene izkušnje so ji kasneje, v vajeniškem času, zelo prišle prav, pove tudi sama in nadaljuje:

»Mama je bila stroga učiteljica, saj sem se morala učiti tudi načine friziranja, ki jih v šoli niso zahtevali. To se je kasneje izkazalo za zelo dobro.«

V srednji šoli je Vesna imela najraje praktični pouk, zato se je z veseljem udeleževala raznih frizerskih tekmovanj, kar ji je prineslo še dodatne izkušnje. Vedno pa je stremela k temu, da bi imela nekoč svoj salon.

Po končani šoli je štiri leta izkušnje pridobivala v salonih v Miklavžu in Mariboru, nato pa je aprila 2002 odprla čisto svoj salon ob domači hiši v Zlatoličju. Če računamo, bo aprila že okroglih 20 let, odkar Vesnin »sonček sveti« v naši občini, ter obenem 24 let njene delovne dobe. To pa ni kar tako, ali ne?

Vesna pove, da je leta 2005 opravila mojstrski izpit, kar ji je omogočilo, da je lahko začela v salonu poučevati tudi vajence. V teh letih se jih je pri njej izučilo pet – dve od njih imata danes samostojna salona in sta zelo uspešni.

Katere usluge pa Vesna Papež nudi svojim strankam?

Opravlja vse vrste pričesk. Z raznovrstnim striženjem, barvanjem, spenjanjem, ko nastanejo večerne pričeske ali svečane enkratne pričeske za poroko, zadovolji zelo različne stranke – od najstarejših občanov do najmlajših, ki imajo za spremstvo še svoje starše. Seveda ureja tudi moške pričeske in brade. K njej poleg vaščanov in občanov prihajajo tudi ljudje iz drugih občin, tudi kdo iz

Frizerski salon Sonček ...

Maribora in Ptuja, saj, kot pravi pregovor, dober glas seže v deveto vas.

V salon prihajajo torej moški, ženske in otroci. V današnjem času frizerjev namreč ne ločujejo več na moške in ženske frizerje. Zato se razveseli prav vseh in opravi uslugo, ki si jo stranka zaželi. V ta namen se tudi redno izobražuje in sledi novim smernicam, saj le-tako lažje zadovolji vse različne želje, ki jih ni malo.

V salonu je večina strank stalnih in se že leta vračajo nazaj. Vesna pove, da ima z njimi čudovit odnos in so vsi skupaj postali že ena velika družina. Prihajajo tudi nove stranke, ki jih sprejme odprtih rok in so vedno dobrodošle.

Na vprašanje, kako se počuti pri svojem delu, nam Vesna zaupa, da dnevno uživa ob ustvarjanju raznih pričesk in bi frizerski poklic, če bi bilo treba, izbrala ponovno.

Zelo pomenljivo ime ima Vesnin salon, SONČEK – lahko povemo stranke, ki že leta odhajamo tja in smo tudi del njene velike poklicne družine. Pravi sonček pa je v resnici Vesna sama, saj nas vedno sprejme nasme-

jana in je ves čas opravljanja usluge prijazna z nami. Zna nam prisluhiniti in lahko ji brez skrbi zapramo tudi kaj osebnega. Vemo, da nas bo razumela, po potrebi potolažila, se tudi nasmejala z nami in obenem delila svoje veliko srce.

Draga ga. Vesna!

Ostanite naš sonček še naprej in naj vam posel močno sije še na mnoga leta!

Vam želimo vaši zvesti »žarki«.

Daša JAKOL

Vesna Papež v svojem salonu ...

Ob desetletnici delovanja KUD Pojoča travica

Če bi se morala opisati v enem stavku, bi se ta glasil: »Vzgojiteljica za vse življenje.« Ob delu v vrtcu sem vsakodnevno odkrivala sposobnosti posameznih otrok, ki so me velikokrat pozitivno presenetili.

Za starše, sorodnike in sovaščane smo z otroki v vrtcu Najdihojca velikokrat pripravili najrazličnejše prireditve in sodelovali v okoliških krajevnih skupnostih. Ker v naši občini ni bilo gledaliških predstav za otroke, sem leta 2009 zbrala nekaj ambicioznih deklet in mladih mamic, ki sem jih kot vzgojiteljica spoznala že v vrtcu in s katerimi smo sklenile ogreti otroška srca in zaiskriti domišljijo najmlajših.

V mesecu septembru smo že aktivno začele z bralnimi vajami kar pri meni doma. Kmalu je prišel mesec december, v katerem smo pripravile gledališko-plesno predstavo Sapramiška. Dvorana v Rošnji se je hitro napolnila z malčki, starši, babicami in dedki. Navdušenje obiskovalcev je bilo nepopisno, kar nam je dalo zagon za naprej. Že naslednje leto smo pripravile Mojco Pokrajculjo. Ker smo tudi po tej predstavi prejele pozitivne odzive in vabila v okoliške kraje, se je na noč čarovnic, **31. oktobra 2011, zgodilo: ustanovljeno je bilo KUD Pojoča travica.**

Ob gledališko-glasbenih predstavah za otroke (sledile so predstave Zvezdica Zaspanka, O čarovnici, ki ni znala biti hudobna, Pekarna Mišmaš, Žogica Nogica, Volk

Sproščeno na vajah ...

Foto: I. Huber

in sedem kozličkov ...) smo organizirale še pustovanje v Rošnji, velikonočne in adventne delavnice, srečanja za noč čarovnic s strašljivim kinom. Nekaj let je v sklopu društva delovala še otroška folklorna skupina Pojoči škratki.

Vsako leto smo z društvom najbolj aktivni v mesecu decembru, ko z eno izmed predstav nastopamo v našem okolišu – vse od Maribora do Ptuja.

Vse to prinaša veliko obveznosti, potrebno je izdelati kostume, sceno in pripraviti glasbeno spremljavo. Zato sem ob igralkah in igralcih potrebovala še delo pridnih rok svojega moža.

Prvi generaciji »Pojočih travic« (Nataliji, Aniti, Vesni,

Darji, Damjani, Maji, Poloni, Janji, Viktoriji, Janu, Jerneji, Tini, Zali, Kaji) so se pridružile še druge. Vloge so se menjavale, največkrat zaradi rodniških dopustov in odhoda na študij v Ljubljano. Tako smo v zadnjih letih v veliki meri pomladili ekipo – tudi z osnovnošolci in srednješolci, s katerimi upam, da bomo v prihodnosti še bolj popestrili naše predstave.

Ker v lanskem letu zaradi epidemioloških razlogov nismo nastopali, upamo, da nam bo v letošnjem decembru uspelo izvesti predstavo Trije prašički.

Marija HUBER,
predsednica društva
KUD Pojoča travica

Spominski posnetek na prireditvi ...

Foto: I. Huber

DRUŠTVO POJOČA TRAVICA

Delovanje društva je predstavila Marija Huber, zato sem se sama raje lotila pogovora z izvirnimi »Travicami« (Natalija Huber, Janja Kotnik, Maja Vidovič, Viktorija Recek Rihtarič, Damjana Cebe, Vesna Pesek, Darja Dovečar, Anita Babič).

Društvo deluje že kar nekaj časa in zato se je igralska zasedba dodobra spremenila. Tiste, ki smo pa s predstavami za otroke začele, smo sedle skupaj in obujale spomine.

Pogovor je tekel okrog vprašanj:

- Zakaj si se pridružila skupini?
- Kakšen je bil tvoj namen?
- Česa si se najbolj bala?
- Kaj te je prijetno presenetilo?
- Je bila to dobra ali manj dobra izkušnja?
- Kakšna slaba prigoda?
- Nekaj smešnega, kar se je zgodilo?

Natalija Huber: »Skupini sem se pridružila, ker sem kot mlada, novopečena mamica vzela to kot izziv, da nekaj dobrega naredim za naše male sončke, hkrati pa seveda tudi zase, da se ob vajah in nastopih družim s svojimi prijateljicami. Seveda pa je pripomoglo tudi dejstvo, da je ustanoviteljica skupine moja tašča in me je k sodelovanju povabila! Bila je prepričana, da mi bo igranje vlog šlo odlično od rok, mene pa je sprva bilo zelo strah, prisotna je bila trema, ki pa je iz igre v igro izginjala.

Dogodilo se nam je veliko smešnih in zanimivih prigod, najbolj pa mi je ostala v spominu tista, ko sem sredi igre pred polno dvorano Šolskega centra Ptuj čisto pozabila na besedilo ... videla sem samo otroke, ki odprtih ust strmijo vame in čakajo ... prav tako kot so čakale moje soigralke. To so sekunde, za katere se zdi, da se ne končajo! No, konec dober, vse dobro!

Zdaj že nekaj let več ne igram, z veseljem pa si ogledam vse igre naših »Travic«.

Vse dobro in uspešno še naprej!«

Janja Kotnik (Klajderič): »Skupini sem se pridružila v prvi meri zaradi druženja in novih izzivov. Igrati na odru je gotovo izziv, za otroke pa še toliko bolj, saj so zagotovo najbolj iskreni ter povedo to, kar mislijo.

Moj največji strah je bil, da pozabim besedilo. A ko sem stopila na oder, je bil ves strah zaman. K temu so pripomogle tudi soigralke, ki so se med predstavo tu in tam nasmehvale ali mi pomežiknile.

Zelo sem bila vesela, ker smo se resnično dobro razumele. Tako vaje niso bile samo vaje, ampak prijetno druženje, polno smeha.

Želim, da se skupini pridružijo vsi tisti, ki se zavedajo, da s svojo prisotnostjo ter igro razveselijo naše najmlajše,

Vloge so naučene, igralko nasmejana ...

Foto: I. Huber

pa tudi starejše. Zadovoljni ter nasmejeni obrazi ob koncu predstave so tisto, kar najbolj pogrešam. Mogoče pa nekega dne spet stojimo vse skupaj na odru v Rošnji, kjer je vsak nastop imel še posebno vrednost.«

Maja Vidovič: »V bistvu sem se skupini pridružila zaradi druženja s prijateljicami in ker mi je nastopanje predstavljalo nov izziv. Največji strah je bil, da bom pozabila besedilo.

Zelo me je presenetil odziv gledalcev, ki jim je bilo naše nastopanje všeč. »Travicam« ravno zato želim uspešno še naprej, veliko predstav in zadovoljstvo pri nastopanju.«

Viktorija Recek Rihtarič: »Skupini sem se pridružila zaradi dobre družbe, novih izzivov in ker mi je prosti čas to dopuščal. Najbolj sem se mogoče bala, da bi pozabila besedilo med nastopom. Zagotovo je bila to ena boljših izkušenj, dokler je bila volja in čas. Nastopanje pred publiko je vsekakor lastnost, ki pomaga pri osebni rasti oziroma samozavesti. Pa super je, ko vidiš, da otroci uživajo ob predstavi. »Travicam« bi želela predvsem to, da bodo narisale še dosti nasmehov in ustvarile otrokom lepe spomine.«

Damjana Cebe: »Na pobudo mentorice Mimice sem se z veseljem pridružila k ustanovitvi društva Pojoča travica, saj me je igra od nekdaj veselila, še posebej pa razveseljevanje otrok.

Na začetku so se porajala vprašanja, ali nam bo sploh uspelo, saj smo takrat bile že vse vpete v svoja življenja, družine, službe in veliko drugih obveznosti. Zato je bilo kar težko usklajevati vse, da smo se lahko dobivale in vadile, ampak kjer je volja, tam je pot.

Ustanovitev »Pojočih travic« je zagotovo dobra ideja in vesela sem, da se društvo ohranja še danes. Najlepše je,

Foto: I. Huber

Igralci zadovoljili okus gledalcev - z igro in kostumi ...

ko vidiš tiste nagajive otroške oči, ki te z velikim veseljem gledajo, ko nastopaš, in vsrkavajo čisto vsako besedo.

Najbolj smešna prigoda je bila zagotovo, ko smo v Gimnaziji Ptuj igrale predstavo Zvezdica zaspanka in je prišlo do mrka, Repatec je gledal zvezde, Zvezdice so gledale njega in vsi smo iskali izhodiščno besedo in potem nas je rešila prišepetovalka.

»Pojočim travicam« želim veliko uspeha še naprej. Upam, da v igrah uživajo tako, kot smo me takrat. To so res posebne izkušnje. Mogoče pa se kdaj za kakšno igro sestavi tudi prvotna zasedba.«

Vesna Pesek: »Društvu sem se pridružila zaradi druženja s svojimi bližnjimi prijateljicami in tudi zaradi veselja do igranja na odru. Naš cilj je vsekakor bil odigrati igro dobro oz. tako, da bi bila otrokom zanimiva. Največji strah je vedno bil, da bi pozabila tekst. Ko pričarash otrokom nasmeha na obrazu in se družiš s prijateljicami, je vsekakor zelo dobra izkušnja.

Zagotovo ostajam podporna članica društva, tako da naj društvo živi dalje. Mogoče še kakšna igra s starimi »Travicami«, to bi bilo zelo dobro. Najbolj smešna prigoda je bila zagotovo prva igra Sapramiška, kjer sva z Darjo imeli dialog, ki si ga nikakor nisva mogli zapomniti, zato sva si besedilo prilepili na sceno ribnika. Nekako tega še vedno ne pozabiva.«

Darja Dovečar: »Društvu Pojoča travica sem se pridružila na pobudo ustanoviteljice Mimice predvsem zaradi svojih otrok, ki so takrat bili popolnoma v svetu pravljic in pravljličnih prijateljev. Zdelo se mi je, da bodo otroci uživali tudi v predstavah, kjer bo nastopala mama. Preseñetilo me je predvsem to, da so dnevi, ko smo vadile, bili včasih zelo naporni, ko pa tega ni bilo, sem vsa ta druženja pogrešala. Večina srečanj je bilo pestrih, zanimivih in

zabavnih. Z veseljem se spominjam teh dni. Posebno doživetje so bile vse predstave, ki smo jih odigrale, odzivi zadovoljne publike in srečnih obrazov otrok, ki so uživali ob naših predstavah. Najbolj zanimive prigode so se vedno dogajale na vajah, največkrat med tistimi zadnjimi vajami, ko bi vse že moralo biti popolno.

Posebno zahvalo je potrebno nameniti Mimici in tudi njenemu možu, ki je vedno sodeloval pri vseh predstavah in skrbel, da so bile naše scene vedno popolne.

Čeprav aktivno ne sodelujem več v predstavah Pojoče travice, si pa želim, da »Travice« ohranijo svoje predstave še naprej in da bomo nekoč tudi me, stare »Travice« odigrale še kakšno predstavo.«

Anita Babič: »Kadar sedemo skupaj, je vedno zabavno in prijetno. Toliko vsega se je dogajalo na odru, še več pa za njim. Toliko lepih trenutkov, ko so nas otroci nagradili z aplavzom, in lepih trenutkov, ko smo dobile iskreno pohvalo odraslih otrok. Včasih se mi zdi, da je od takrat minilo že res veliko časa. Sedaj se nam vedno mudi, težko si predstavljam, da bi še našla čas za kakšno predstavo. Takrat tudi ni bilo lahko, pa vendar smo izpeljale. Nekaj nas je bilo mladih mamic malih otrok, služba in dom, vse to smo imele in vse to smo uskladile. Ni bilo vedno lahko, vendar dobra volja, dobra družba in nasmeh otrok vse poplača. Sedaj pa je moje mesto na odru prevzela moja hči, kar mi je v veliko zadovoljstvo.

Drage »Pojoče travice«! Veliko uspešnih predstav še naprej. Najdite čas in voljo, da združite prijetno s koristnim. Z igrami na odru smo začele v božičnem času. Otroci so deležni veliko različnih daril, tistih materialnih, prepričana pa sem, da jim takšna predstava prav tako veliko pomeni, sploh če vemo, da za tem stoji kar nekaj dela, veliko truda in časa. Največ ga seveda daruje Marija Huber, ki skrbi za vse, res vse.«

Anita BABIČ

AKTIVNOSTI VINSKE KRALJICE OBČINE STARŠE

Spoštovane občanke, spoštovani občani,

spet je prišel čas, da vas popeljem v svet slovenskega vinskega kraljestva. V času od zadnjega poročanja sem se udeležila treh dogodkov, eden izmed teh je bil tudi Pozdrav jeseni v Staršah.

SREČANJE NA KOGU

Pričnem s prvim prav posebnim dogodkom, ki se je odvijal na Kogu v sredi meseca avgusta. Slovensko vinsko kraljestvo se je zbralo na domačiji še takratne kogovske vinske kraljice Nives Plemenič, kjer smo imele pogostitev. Kasneje smo se odpravile po kletih v okolici, tam smo okusile veliko odličnih vin in pa seveda spoznale okus »njihovega kralja vina – šipona«. Že je prehitro prišel čas za uradni del dneva, kjer smo se poslovile od kogovske kraljice in bile priča kronanju prav posebnega novega člana slovenskega vinskega kraljestva, in sicer prvega kogovskega vinskega kralja Jakoba Lukmana. Na Kogu se je na ta dan odvijal festival vin, kjer sem tudi sama predstavila naše vino La Brajde. Večer smo skupaj zaključili na domačij Plemenič ob dobri hrani in kapljici ter pesmi, ki nam jo je zaigral in zapel nov vinski kralj.

POZDRAV JESENİ STARŠE 2021

Po nekajtedenskem mirovanju je napočil čas, da kot gostiteljica povabim slovensko vinsko kraljestvo v Starše na prireditev Pozdrav jeseni. Na povabilo se je odzvalo kar sedem članov, in sicer: 24. slovenska vinska kraljica Ana Pavlin, ptujška vinska kraljica Monika Kovačič, ljutomerska vinska kraljica Tina Pregrad, cerkvenjaška vinska kraljica Tjaša Simonič, svečinska vinska kraljica Jožica Gornik, jeruzalemska vinska kraljica Eva Leskovar in pa kogovski kralj Jakob Lukman. Na dan dogodka smo se zbrali v Staršah, kjer sem kraljestvo najprej peljala na kosilo, da smo se okrepčali in nabrali moči za kasneje. Nato smo se odeli v kraljevske oprave in se podali na vaško središče, kjer se je pričela povorka do potomke stare trte pri šoli. Opravili smo simbolično trgatve, skupaj z županom občine Starše, občinskim viničarjem dr. Janezom Ekartom, viničarsko ekipo in gosti pobratenih občin. Po trgatvi smo se odpeljali v Rošnjo, kjer smo se pridružili povorki starodobnikov in se na »lojternem vozu« z njimi popeljali nazaj do Starš. Po povorki smo na odru poskusili in ocenili še mošt ter nato odšli do naše stojnice. Tam so člani slovenskega vinskega kraljestva predstavili svoja vina, ki so jih obiskovalci lahko degustirali. S kraljicami in kraljem smo se odpravili še po stojnicah in dan počasi zaključili. Nekateri člani so ostali še na veselici z ansamblom Slovenski zvoki.

Foto: K. Kelc

Slovensko vinsko kraljestvo v Staršah, pred potomko stare trte

Od leve proti desni: Monika Kovačič (ptujška vinska kraljica), Tjaša Simonič (cerkvenjaška vinska kraljica), Eva Leskovar (jeruzalemska vinska kraljica), Jožica Gornik (svečinska vinska kraljica), Jakob Lukman (kogovski vinski kralj), Tina Pregrad (ljutomerska vinska kraljica), Ana Pavlin (slovenska vinska kraljica), Anja Kelc (vinska kraljica občine Starše)

DOGODEK V SVEČINI

Zadnji dogodek v tem času pa se je odvijal konec septembra v Svečini. Zgodaj zjutraj smo bili člani slovenskega vinskega kraljestva povabljeni na domačijo svečinske vinske kraljice, tam smo imeli zajtrk. Uradni del smo začeli s trgatvijo trte in se kasneje udeležili še svete maše. Pot smo nadaljevali vse do Gradu Svečina, kjer smo se poslovili od 18. svečinske vinske kraljice Jožice Gornik in pozdravili novo kraljico Lucijo Mukenauer. Seveda pa smo v Svečini morali izkoristiti priložnost, da se slikamo tudi ob prenovljenem srcu med vinogradi. Po uradnem delu smo dan zaključili ob dobri večerji in druženju.

Sedaj se je pričela jesen, s tem trgatve, hitro pa se bliža tudi martinovanje.

Tako upam, da se bomo mi ponovno v živo videli in nazdravili na martinovanju v Staršah.

Anja KELC

Foto: D. Jakol

So nas že obrali in se že spreminjamo v vino ...

IZLET UPOKOJENCEV MARJETA

Dne 24. 8. 2021 smo se upokojenci Marjeta odpravili na izlet na Dolenjsko, v deželo cvička in Slakove harmonike. Odziv na ponudbo je bil polnoštevilen, saj smo za poplačilo izleta lahko vnovčili bone, ki smo jih prejeli tudi v ta namen.

Prvi postanek je bil v Trojanah, kjer smo se posladkali z obilnimi krofi in jutranjo kavico.

Pot nas je vodila mimo Ljubljane do osrednjega mesta Dolenjske, to je Novega mesta. Mesto je leta 1365 ustanovil habsburški vojvoda Rudolf IV. V času turških vpadov je bilo obdano z obzidjem do 18. stoletja. Glavni trg je prenovljen in je zopet postal prostor druženja in srečevanja. Krasi ga sedemkotni Kettejev vodnjak s pesnikovimi vklesanimi verzi. Izstopajoča je stavba Rotovž, kulturni spomenik in sedež mestnega vodstva. Nad muzejskimi vrtovi kraljuje Kapiteljska cerkev Sv. Miklavža. Po zanimivem ogledu so ji naše pevke namenile prijetno pesem.

V Mirni peči je muzej in stalna razstava znanega harmonikarja Lojzeta Slaka. S pisnim in slikovnim gradivom, predmeti, glasbo in filmi je predstavljeno njegovo življenje in delo. Bil je virtuoz na diatonični harmoniki, pisec skladb, besedil ter ustanovitelj in vodja Ansambla Lojzeta Slaka. Harmonikam je dodal tako imenovani Slakov gumb, ki je bil prikazan na razstavljeni harmoniki. Na odru se nas je zbralo nekaj pevcev, da smo izvedli in posneli tudi svoj nastop z glasbeno in video spremljavo ansambla Lojzeta Slaka. Zapeli smo Čebelarja in V dolini tihi.

Sledilo je okusno kosilo v gostilni pri Štefki v Prahi. Po kosilu in malem oddihu smo se odpeljali na Matjaževo domačijo, ki vključuje tudi 150 let staro, vendar obnovljeno domačijo, kjer smo lahko spoznali življenje naših

V muzeju Lojzeta Slaka ...

Matjaževa domačija ...

prednikov, saj vključuje poleg krušne peči tudi klet z vinogradniško opremo. Slišali smo gospodarjevo posebno »Cvičkovo zdravico«. Nadalje smo si ogledali 20-minutno multivizijsko predstavitev zgodovine cvička, vinske trte, vinskih zavetnikov, sestavo cvička in predelavo od zgodnje pomladi do pozne jeseni. Sledila je degustacija, okusili smo dolenjsko belo, frankinjo, žametovko in kralja cvička ob domačem ajdovem kruhu z orehi in sirom.

Kot zadnji postanek naših ogledov je bil Grad Otočec, ki kraljuje na otočku sredi reke Krke. Vendar je grad zaprt, zato smo si ga lahko ogledali le z zunanje strani in se sprehodili okoli njega.

Vodič Matjaž, oborožen z vsemi zgodovinskimi in drugimi možnimi podatki, nas je z njimi seznanjal skozi vse kraje potovanja. Seveda nas je tudi animiral na zanimiv in zabaven način, tako je veselje na avtobusu trajalo vse do doma.

Preživeli smo lep, poučen, zanimiv in nepozaben dan.

Nada VITEZ

Izlet upokojencev Marjeta ...

Pohodniška zgodba članov Pohodniške sekcije DU Starše

»Greš po dolinah, hodiš po gričih, vzpneš se na gore, spustiš se k obali, pogledaš na vse štiri strani neba in vidiš: vsepovsod razkošje lepega.«

S tako lepimi besedami se je znal naši domovini pokloniti pokojni pesnik Tone Pavček. Prisluhni in občutiti to misel pa znamo tudi pohodniki DU Starše, ki že 16. leto merimo poti po naši Sloveniji. Res so te vedno krajše in vzpetine nižje, tudi pohodnikov je vedno manj, a se še bolj veselimo, ko dosežemo cilj.

Vsako leto v zgodnji pomladi začnemo z obhodom naše občine, zadnji pohod pa opravimo v pozni jeseni nekje na obronkih Maribora. V predkoronskih časih smo v sezoni opravili 18 pohodov.

Spomnimo se prvega pohoda, ki se je začel na Pohorju blizu Mariborske kočice in končal pri Arehu. Le 6 nas je bilo takrat, a vsako naslednje leto se je število povečalo. A zdaj se spet zmanjšuje. Le zakaj?

Štajerska je glavno območje naših pohodov. Prisvojili smo si poti po Slovenskih goricah, Prlekiji in Ptujskem polju, po Halozah, Pohorju in Kozjaku. V dolino smo gledali z Donačke gore, Boča, Huma, Konjiške gore, Urbana in drugih vrhov. Obhodili smo Račke ribnike, Negovsko,

Foto: iz arhiva Pohodniške sekcije

Na Rožniku pred tremi leti ...

Trojiško in Blaguško jezero, Črno jezero, Lovrenška in Ribniška jezera na Pohorju. Vsako leto pa smo pohod združili z izletom in zrli na Ljubljano z Rožnika in Šmarne gore, z Velike planine pa na Kamnik. Izlete smo popestrili z ogledom znamenitosti. Med vzponom na Celjsko kočico smo obiskali rojstni kraj pisateljice in pohodnice Alme Karlin, v Vitanju pa Noordung center. Manj zahtevne pohode smo združili z nabiranjem čemaža, kostanja, zdravilnih rastlin, gob. Povsod, kjer smo bili, pa smo srečali prijazne in gostoljubne domačine.

Pohodniško zgodbo zaključujem z mislijo: **Glej, poslušaj – pa boš videl, kako je lepa naša Slovenija.** In če imaš ob sebi pravo družbo, je videti še lepša.

Hilda LEVSTIK

Tradicionalna turistična kolesarska prireditel v spomin na Draga Koserja iz Starš

V soboto, 4. 9. 2021, je potekal kolesarski trim »BARON TURIZMA – STARŠE 2021«.

Na startu je vse udeležence pozdravil predsednik TD Starše Marjan Malek in poudaril pomen tega srečanja kolesarjev, prav tako je navzoče pozdravil župan občine Stanislav Greifoner in zaželel varno vožnjo ter prijetno druženje na poti. Metka Kirbiš pa se je v imenu družine Koser - Kirbiš zahvalila Marjanu Maleku, organizatorju trima, TD in Občini Starše za organizacijo srečanja v spomin na očeta Draga Koserja in s tem otvorila vožnjo.

Kolesarski trim je potekal po občini Starše, po trasi lokalnih poti in kolesarske poti. START vožnje je bil v vaškem središču, kolesarjenje pa se je nadaljevalo po kolesarskih poteh občine Starše – smer Zlatoličje, skozi Zlatoličje, postanek je bil ob kmetiji Golob (napitki), nadaljevalo se je čez most v smer Prepolje, mimo zbirnega centra, desno po Prepoljah do gasilskega doma, ob igrišču v

Foto: iz arhiva TD Starše

Pridali smo kamenček v mozaik turističnega dogajanja v občini ...

Brunšvik, takoj nato desno za smer Trniče do gasilskega doma, postanek (napitki), nadalje po Marjeti do igrišča, preko mostu čez AC v smeri Rošnj, čez kanal, spodaj levo v smeri Loke do igrišča, postanek (napitki), po kolesarski poti do igrišča v Staršah, kjer so kolesarji zaključili trim – dosegli CILJ in bili pogoščeni z napitkom župana občine Starše.

Kolesarskega trima se je udeležilo 60 kolesarjev.

Turizem smo ljudje!

Marjan MALEK

Kljub težavam tega časa nadaljujemo z delom

Le kdo bi si lahko pred letom in pol mislil, da bo ta »čuden virus« tako zaznamoval naša življenja. In ne le življenja posameznikov, ampak celotnega prebivalstva pri nas in po svetu.

Posegel je tudi na področje dela kulturnih društev, ki z veseljem ustvarjajo to, kar bogati in razveseljuje zveste obiskovalce kulturnih prireditev. Prav zaradi tega se nismo mogli predstaviti ljudem v zaprtih prostorih, ker so tudi druga društva, pri katerih smo gostovali z našimi predstavami, prenehala vabiti ljudi v svoje dvorane. Upajmo, da bo tudi to minilo in bo lahko naše življenje prišlo v stare tirnice, ko smo se res veliko družili. Želimo si, da bi se uresničil slovenski pregovor, ki pravi: »Kdor čaka, dočaka.«

Toliko bolj smo se z veseljem udeležili prireditve »POZDRAV JESENI«, ko smo se »Trnički kulturniki« ljudem predstavili tudi kot uspešni kuharji. Obiskovalcem smo ponudili hrano, ki so jo pogosto pripravljale že naše babice v časih, ko se je meso le redko pojavilo na mizah družin. Naša ponudba so bili »slivovi knedlji« in kompot iz različnega sadja (jabolka, slive, robide in borovnice). S pripravo le-teh smo članice društva začele v ponedeljek in so zato do sobote čakali v skrinji. Da so se lahko lepo skuhalo in zabelili z drobtinami, so nam pomagali »občinski kuharji«, ker je njihov štedilnik zmožeg vse. »V slogi je moč,« še torej vedno velja.

Ob stojnici so z glasbo popoldan popestrili še tamburaši. Ljudske pevke »Šentjanževke« pa so bodrile berače pri obiranju letošnjega pridelka.

Še en nastop naših tamburašev bi rada omenila. V soboto, 2. oktobra, so nastopili na Trgu svobode v Mariboru, kjer je Društvo za srce in ožilje Maribor ob svetovnem dnevu srca in ožilja izvajalo svoje storitve. Prireditev je trajala od 10. do 12. ure. Veliko ljudi je občudovalo lepe zvoke tambur in petje članov orkestra. Da se je vse to na dobro obiskanem trgu lepo slišalo, je poskrbel Marjan Herceg, za kar smo mu kot društvo zelo hvaležni. Veliko je bilo namreč tistih, ki so nastop tamburašev pridno snemali, da jim bodo lahko tako še kdaj prisluhnili.

Foto: D. Jakol

Del »Trničkih kulturnikov« na letošnjem Pozdravu jeseni ...

Ustvarjalci kulturnega življenja si želimo le to, da bi čimprej minile težave, ki nam jih nalaga virus, in bi se lahko z zvestimi gledalci srečevali v dvoranah naše občine in izven nje.

Mira LONČARIČ,
predsednica KUD Ivan Lončarič

Foto: P. Grušovnik

VABILO NA ZABAVNI VEČER PO PREPOLJSKO

V Prepoljah je že od nekdaj bilo veselo, zakaj ne bi bilo tudi tokrat! Člani KD Urška iz Prepolj bomo poskrbeli, da bo temu tako.

V sklopu Urškinih dni vam bomo predstavili Zabavni večer po prepoljsko – v petek, 5. novembra 2021, ob 18.00 uri v Gasilskem domu PGD Prepolje.

Pridite, da se bomo skupaj nasmejali prepoljskim anekdotam in šaljivim ljudskim pesmim.

Ob obisku prireditve je potrebno izpolnjevati PCT pogoj.

Kulturno društvo Urška Prepolje

USPOSABLJANJE V GZ STARŠE

Gasilska zveza (GZ) Starše je glede na Pravila gasilske službe nosilec temeljnih strokovnih usposabljanj za gasilca pripravnika, operativnega gasilca in višjega gasilca. Omenjene tečaje smo v letih 2013 do 2021 intenzivno izvajali tudi v naši GZ Starše.

Tako smo v tem obdobju izvedli naslednje tečaje:

- 3 tečaje za gasilca pripravnika,
- 2 tečaja za operativnega gasilca,
- 2 tečaja za višjega gasilca.

Tečaj AED ...

Na vseh temeljnih usposabljanjih za gasilca pripravnika, operativnega gasilca in višjega gasilca je bilo v organizaciji GZ Starše v obdobju 2013 do 2021 udeleženi 143 tečajnikov iz vseh štirih PGD. Ključni ugotovitvi sta, da so tečajniki tečaje ocenili kot odlične in da se naši gasilci radi udeležujejo tečajev v organizaciji GZ Starše, saj so odlično organizirani s strokovnimi predavatelji in inštruktorji ter se izvajajo v naši občini. Prav tako pa se ti tečaji izvajajo z najmanjšimi možnimi denarnimi stroški ravno zaradi lastnega predavateljskega in inštruktorskega kadra ter bližine izvajanja kraja tečaja. Pomembna prednost je tudi, da se na tečaju uporablja gasilska vozila in opremo, ki jo imajo naša PGD.

Tečaj za operativnega gasilca ...

Fotografije: A. Skodič

Utrinek s preverjanja znanja ...

V istem obdobju se je tečajev za nižjega gasilskega častnika, gasilskega častnika in višjega gasilskega častnika udeležilo 17 gasilcev, ki so končali tečaje na nivoju GZ Starše. Ta izobraževanja na nivoju MB gasilske regije ter GZ Slovenije so prav tako odlično organizirana, udeležuje se jih kar nekaj naših gasilcev, vendar si v štabu operative GZ Starše želimo še večjo udeležbo gasilcev na teh tečajih iz vseh štirih PGD.

Naši gasilci se udeležujejo tudi usposabljanj v izobraževalnih centrih na Igu, v Sežani in Pekrah, kjer pridobivajo dopolnilna strokovna znanja za različne specialnosti. Skupno se je v omenjenem obdobju teh tečajev udeležilo kar 114 gasilcev iz vseh štirih PGD.

V mesecu avgustu 2021 smo v GZ Starše začeli ponovno s tečajem za operativnega gasilca, ki poteka v organizaciji PGD Prepolje. Tečaja se udeležuje 20 tečajnikov iz vseh štirih PGD. Tečaj je sestavljen iz teoretičnih predavanj, ki se bodo predvidoma zaključila do konca meseca oktobra, in praktičnih vaj. Vsa štiri PGD bodo tako v začetku naslednjega leta pridobila kar nekaj mladih operativnih gasilcev, ki bodo usposobljeni za izvajanje zahtevnih operativnih nalog.

V mesecu septembru 2021 pa smo po letu dni premora zaradi epidemije COVID 19 izvedli tudi obnovitveni tečaj za gasilce prve posredovalce AED. Tečaja se je udeležilo skupno 23 gasilcev, ki so obnovili teoretična in praktična znanja v primeru srčnega zastoja, zadušitve in večjih krvavitvev. Da so takšna usposabljanja še kako potrebna, kaže število intervencij AED v naši občini, ki je nad povprečjem v R Sloveniji.

Andrej SKODIČ,
poveljnik GZ Starše

75 LET DELOVANJA LOVSKE DRUŽINE STARŠE

Lovska družina Starše slovi z dolgoletno tradicijo, ki jo vztrajno nadgrajuje iz leta v leto. V toplem jesenskem dnevu sem se na pogovor odpravila v Lovski dom Starše. Že sam pogled na skrbno urejeno okolico lovskega doma je dal vtis, da zanj skrbijo delovni in marljivi ljudje, ki jim ni vseeno, kakšen je pogled nanj.

Pričakal me je predsednik – starešina Lovske družine Starše Janko Sitar. Tako kot urejena zunanost me je prijetno presenetila tudi lepa notranjost doma. Domačnost lovske kuhinje, velika lovska soba (za okrog 50 ljudi) s številnimi priznanji in pokali, hodniki z zgodovinskimi fotografijami, sobe v nadstropju za morebitne goste od drugod, ki imajo možnost prespati.

Foto: M. Stepišnik

Janko Sitar, starešina LD Starše ...

1. Začniva s kratko zgodovino Lovske družine Starše (LD) – od njene ustanovitve dalje pa do danes.

Ustanovni občni zbor, tako imenovanih polanskih lovcev, je bil 1. avgusta 1946 po direktivi Okrajnega lovskega sveta s Ptuja. Inicijativo za občni zbor so podali: Miran Kolšek (učitelj na OŠ Starše) in kmet Ivan Kirbiš iz Prepolj. Takrat sta bili ustanovljeni dve lovski družini, LD Starše in LD Marjeta, ki sta se leta 1950 združili v LD STARŠE. V začetku je bilo 24 članov in lovci so skrbeli za 2.935 ha, kolikor je znašala celotna površina lovišča. LD je pričela z gradnjo lovskega doma leta 1955 in decembra leta 1961 je bila prva uradna seja v novem lovskem domu. Uradna, slavnostna otvoritev z razvitjem lovskega prapora je bila leta 1971. Danes smo zelo zadovoljni in ponosni na naš lovski dom, saj imamo prostor, kjer lahko razpravljamo, delamo in se družimo.

2. Kakšna je slika LD danes?

V LD Starše je danes včlanjenih 46 rednih lovcev. Sam opravljam naloge predsednika oziroma starešine, Uroš Lepej je gospodar, Marjan Malek tajnik, Srečko Tancer blagajnik. Če se navežem na preteklost, naj povem, da je danes lovišče LD Starše znatno večje kot nekoč. Število divjadi je od prvih začetkov zelo naraslo. Najpomembnejša divjad v lovišču je srnjad.

3. Kaj so glavne naloge LD, katere dejavnosti, akcije so vsakoletne, čemu posvečate skrb?

Naša glavna naloga je skrb za ohranjanje narave in živali. Tukaj je še področje lovske gojitvene dejavnosti (trudimo se za ohranitev oziroma povišanje številčnosti male divjadi), lovska kinologija, lovski turizem ... Lovci skrbimo za krmišča v našem prostoru, redno kontroliramo in popravljamo lovske preže, nastavljamo solnice, obdelujemo lastne krmne njive, in tako pomagamo živalim preživeti zimo. Imamo tudi organizirano lovsko čuvajsko službo. V našem programu je tudi redno usposabljanje za ravnanje z orožjem. Priključujemo se delovnim čistilnim akcijam v občini, in seveda skrbimo za urejenost lovskega doma. Udeležujemo se občinskih prireditev, proslav, če smo povabljeni. Na Pozdravu jeseni imamo stojnico, kjer kuhamo divjačinski golaž ali kakšno drugo specialiteto. Udeležimo se pogrebov s praporščakom. Organiziramo tudi skupni lov s pobratenimi lovske družinami: Doboj Istok, Donja Voča, Mala Subotica, Makole, Zemun, Boštanj.

4. Kdo so člani LD, kdo lahko postane član LD? Kako postaneš lovec?

Član lahko postane vsak polnoletni državljani Republike Slovenije, ki izpolnjuje pogoje: nekaznovanost, plačana letna članarina, sposobnost rokovanja z orožjem, poznavanje statuta, internih pravil, in seveda, da je ljubitelj narave in živali. Vsak je najprej pripravnik, ki mu določimo dva mentorja in oba ga uvajata v delo. Po enem letu lahko gre na izpit Varo rokovanje z orožjem, ki ga izvaja Lovska zveza Maribor. Izpit je sestavljen iz teoretičnega in praktičnega dela. Pripravnik mora pridobiti znanja in veščine, ki so potrebne za gospodarjenje z divjadjo. Biti mora usposobljen za upravljanje z orožjem. Po opravljenem izpitu dobi lovsko izkaznico.

Novost v lovske zakonodaji je ta, da se za izpit lahko prijavijo mladostniki s 16 leti s privoljenjem staršev, vendar naloge lovca lahko opravljajo po dopolnjenem 18 letu.

Lovski dom v Staršah ...

Foto: D. Jakol

Dober lovec je tudi naravovarstvenik ...

5. Komu bi svetovali, da se včlani v LD?

Članstvo bi svetoval ljudem, ki imajo v prvi vrsti veselje do narave, živali, divjadi, saj vemo, da smo lovci veliki okoljevarstveniki in s tem tudi nepogrešljivi del naše družbe.

6. Katere nazive in naloge imajo člani v LD?

Od 46 redno včlanjenih lovcev imajo 3 lovci status lovskega mojstra, 9 lovcev status lovskega čuvaja, 4 lovci status preglednika mesa uplenjene divjadi in 5 lovcev status lovskega strelskega sodnika. Imamo tudi 3 pripravnike. Za strelno orožje je zadolžen strelski referent, za delovne akcije gospodar, za kinologijo kinološki referent, za okolje in dom pa domski referent. Za celotno družino odgovarja starešina.

7. Katere naloge ima lovski čuvaj?

Lovski čuvaj je lahko lovec, ki je vsaj 3 leta član lovske družine in opravi lovsko-čuvajski izpit na ravni Lovske zveze Slovenije. Lovski čuvaj nadzira in opominja lovce, pregleduje dokumente, zaznava nepravilno dogajanje v naravi, opozarja občane na vedenje v naravi, zaznava krivolov ... Vodi lovsko čuvajski dnevnik in je neposredno odgovoren starešini.

8. Kje in na kakšen način se izobražujete?

Udeležujemo se predavanj strokovnjakov iz Lovske zveze Maribor. Seznanjajo nas z vsemi novostmi na področju zakonodaje in s spremembami, ki jih izdajata Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Zavod za gozdove Republike Slovenije.

9. Ali tudi vi organizirate izobraževanja za mlade ali obiščete kdaj šolarje? Se vam zdi smiselna povezava z najmlajšimi?

Naša praksa v preteklosti je bila, da smo šli med šolarje in najmlajše v vrtce.

Organizirali smo srečanja in pogovore z otroki. Tudi razstave v lovskem domu so bile otrokom zelo zanimive. Želimo si mlade ozaveščati o živalih, naravi, jim povedati, da smo lovci zaščitniki živali. V tej smeri se bomo morali še bolj potruditi in izvajati akcije, saj se zavedamo, da otroci lahko na takšen način pridobijo veliko znanj o naravi. Vsekakor si želimo več sodelovanja s šolarji in tudi z najmlajšimi v vrtcih.

10. Vemo, da so lovci v bistvu tudi naravovarstveniki. Zanima me, kako vi to uresničujete v vaši LD?

Velikokrat nas ljudje povezujejo samo z lovom, s katerim ohranjamo naravno ravnovesje. Naravo varujemo, kot sem že omenil, s čistilnimi akcijami, z urejanjem zapuščenih travnikov, gozdov, in na takšen način omogočamo različnim živalim primeren življenjski prostor. Odpravljamo škodo, ki jo povzroča divjad, vzdržujemo lovske poti in še veliko drugega.

11. Kdo v bistvu pri nas ogroža divjad?

V sedanjem času intenzivno kmetijstvo, saj se gozdovi neprestano krčijo na račun kmetijskih površin. Potem je tukaj še vožnja z motornimi vozili v naravi (krosjerji, vožnja s štirikolesniki). Pri slednjem sodelujemo tudi s policijo. Ogrožajo jo pa tudi neodgovorni obiskovalci gozdov, ki jih onesnažujejo z odpadki.

12. Kakšni so vaši načrti? Kaj potrebujete za uresničitev? Kako sodelujete z občino?

Trenutno je naša glavna skrb obnova lovskega doma in izgradnja prizidka nove hladilnice, ki mora biti narejena strogo po veterinarskih standardih. Enkrat letno nas obišče veterinarska inšpekcija in pregleda stanje shrambe za odstreljeno divjad. Za uresničitev načrtov so potrebna sredstva, ki jih pridobimo s članarino, raznimi donacijami in prodajo divjadi. Od prodane divjadi krijemo osnovne stroške za lovski dom, koncesijo in razne nujne dajatve. Po zakonu plačujemo okrog 2.160 EUR koncesije za lovišče Zavodu republike Slovenije. Zavod za gozdove nam tudi predpiše plan odstrela v loviščih, ki ga moramo doseči, saj nam v nasprotnem primeru lahko v 2 ali 3 letih odvzamejo lovišče. Sodelovanje z Občino Starše je korektno.

13. Kaj bi svetovali ljudem, kot aktiven član lovske družine?

Predvsem bi rekel vsem nam skupaj, da čuvajmo naravo in s tem tudi naša življenja.

V naši lovski družini si želimo podmladek, zato so vabljeni vsi, ki imajo željo in veselje.

HVALA ZA POGOVOR IN USPEŠNO NA LOVSKIH IN ŽIVLJENJSKIH POTEH.

Marta STEPIŠNIK

Le kaj so opazile ...

ALI IMA BRANJE SPLOH ŠE SMISEL?

Foto: D. Jakol

Midva pa sva »knjižna moljka«!

Vprašanje v naslovu, ki sem ga povzela po Mihi Kovaču, si v času elektronskih medijev, ko nam je praktično vse dostopno z enim samim klikom, pogosto zastavljamo. Pri tem pa pozabljamo, da branje vpliva tako na učno uspešnost učencev kot njihov osebni razvoj.

V nadaljevanju bom zato z osvetlitvijo dejstev, ki so jih prinesle številne raziskave, in vloge staršev, učiteljev ter šolskih knjižničarjev v razvoju bralne pismenosti otrok odgovorila na zastavljeno vprašanje.

Prve bralne izkušnje

V najzgodnejšem otroštvu je pri pridobivanju prvih bralnih izkušenj in razvijanju bralne pismenosti vloga staršev ključnega pomena. Pomemben je njihov odnos do branja in njihovo prepričanje o njegovem pomenu, kar vpliva na razvoj otrokovega odnosa do branja. V predšolskem obdobju potekajo bralne dejavnosti najpogosteje v družinskem okolju, ko starši otroku na glas berejo knjige, ki jih ima doma ali si jih s starši izposodi v knjižnici. Vendar pogostost branja in obiskovanja knjižnice ter socialnoekonomski status družine niso najpomembnejši za oblikovanje otrokovega odnosa do branja. Starši predstavljajo otroku vzor, po katerem se zgleduje, zato je najpomembnejše, da jih vidi brati z užitkom in tudi, da ga obkrožajo knjige. Otrokov zgodnje bralne izkušnje, ki jih ob tem razvija, odločilno vplivajo na opismenjevanje, govorni razvoj in nadaljnje bralne dosežke otroka, kar predstavlja temelj učne uspešnosti.

Vstop v šolo

Ob vstopu v šolo so otroci motivirani za branje in se želijo naučiti brati čimprej. V nižjih razredih radi berejo kljub težavam z bralno tehniko. Težave nastopijo v višjih razredih, ko postane branje vse bolj pomembno za samo učenje. Učenci se pri šolskem delu srečujejo z različnimi bralnimi gradivi. Branje umetnostnih besedil, ki jih berejo pri urah slovenščine, poteka drugače kot branje neumetnostnih besedil, zato mora biti prilagojeno tipu besedila in ciljem, ki jih želimo doseči. Razvijanje branja zato ni le naloga učiteljev slovenščine, saj učenci berejo tudi strokovna besedila, formule in diagrame. Učitelji skušamo tako na eni strani pri učencih spodbuditi interes za branje umetnostnih besedil v prostem času in s tem dol-

Bralec se ne rodiš,
bralec postaneš v naročju staršev.

Daniel Pennac

Kaj vse poberem, ko berem.

Miha Kovač

goročni interes za branje, na drugi strani pa spodbujamo branje za učenje in s tem radovednost, ki sta temelja vseživljenjskemu učenju, ključni kompetenci 21. stoletja.

Spodbujajoče bralno okolje

Naloga šole je ustvariti prijetno in spodbujajoče bralno okolje, za kar je potrebno sodelovanje učiteljev, šolskih knjižničarjev in staršev. Le s skupnimi močmi bomo dosegli pozitiven odnos do branja. Ko učitelj sam pokaže, da je navdušen bralec, lahko za branje navdušuje svoje učence, saj ni mogoče deliti tistega, česar sam nimaš. Glasno branje učencem je pomembno motivacijsko sredstvo, ki vpliva ne le na branje, temveč tudi na pisanje, poslušanje in govorjenje, saj se te dejavnosti med seboj prepletajo. Pomembno je tudi navajanje otrok na izposojanje knjig v knjižnicah in urejanje prijetnega bralnega kotička tako v razredu kot doma. Učenci, ki lahko sami izbirajo bralno gradivo, imajo večji interes za branje. Z vsem tem posredno vplivamo na pozitiven odnos do branja.

Motivirani bralci - uspešni učenci

Motivirani bralci so tisti, ki imajo pozitiven odnos do branja, ki berejo tudi v času počitnic in se ne omejujejo le na časopise in revije. Razlogi, ki spodbujajo učence k branju, dajejo branju smisel in jim pomagajo, da vztrajajo ob knjigi, so lahko različni. Učenci se radi zatopijo v pustolovske knjige, berejo, ker jih določena tematika zanima, si izmenjujejo knjige med seboj, želijo ustreči pričakovanjem učitelja, prejeti priznanje ali pa se z branjem izogniti drugi dejavnosti. Učenci se pogosto odločajo za branje knjig, ki jih preberejo sošolci ali prijatelji, saj lahko ob tem izmenjujejo mnenja o knjigi. Uspešnim bralcem je pri branju najpomembnejši užitek, manj uspešnim pa je pomembnejše razumevanje besedila.

Učenci, ki so motivirani, so uspešnejši bralci z boga-

Foto: L. Babič

Delavnice v šolski knjižnici ...

Razstave ...

Foto: L. Babič

Prvošolci v šolski knjižnici ...

tim besednim zakladom, zato besedilo bolje razumejo in znajo izluščiti pomembna dejstva. Zaradi tega dosegajo boljši učni uspeh, kar potrjujejo tudi rezultati PISE, ki kažejo povezavo med učno uspešnostjo in bralno motivacijo. Večina uspešnih učencev zelo rada in veliko bere.

Pomen šolske knjižnice pri spodbujanju branja

Šolske knjižnice so s svojim bralnim gradivom dostopne vsem učencem, zato imajo med vsemi knjižnicami najpomembnejšo vlogo. Knjižničarji se svojega pomembnega poslanstva zavedamo, zato za svoje obiskovalce organiziramo različne dejavnosti, s katerimi jih skušamo motivirati za branje in obiskovanje knjižnice.

Šolska knjižnica že dolgo ni več le prostor za izposojanje knjig, ampak predstavlja informacijsko središče šole, v katerem učenci dobijo najrazličnejše informacije, hkrati pa je prostor branja, učenja, raziskovanja in druženja. Šolski knjižničarji skušamo z različnimi dejavnostmi, kot so razstave, predavanja in projekti, učencem približati branje knjig, saj je le-to spretnost, ki vpliva na učenje in učni uspeh, v prostem času pa predstavlja sprostitev in zabavo.

Z različnimi dejavnostmi spodbujamo branje

Med dejavnostmi spodbujanja branja je na prvem mestu tekmovanje za bralno značko z dolgoletno tradicijo, kjer se navkljub knjižnim nagradam, gledališkim predstavam in nastopom ustvarjalcev, s katerimi želimo spodbuditi branje, srečujemo z vse nižjim številom tekmovancev. S sodelovanjem v republiških projektih Rastem s knjigo, Noč knjige, Beremo skupaj in Medgeneracijsko branje ter meddržavnem projektu Branje ne pozna meja želimo k branju pritegniti čim več učencev.

V šolski knjižnici, ki ima velik čitalniški prostor, ob različnih dogodkih postavimo na ogled razstave, ki jih povežemo s knjigami. Razstavljenе knjige pritegnejo

Če ne bomo brali, nas bo pobralo.«

Tone Pavček

učence, da jih prelistajo in si jih pogosto tudi izposodijo. Ob dnevu spomina na žrtve holokavsta tako že vrsto let ob razstavah, predavanjih, igranih in dokumentarnih filmih ter različni literaturi na to temo izvajamo delavnice, s katerimi učence vzgajamo v duhu strpnosti, spoštovanja in sprejemanja drugačnosti, hkrati pa jih spodbujamo k branju knjig.

Branje ima smisel

Ker se zavedamo pomena branja za učno uspešnost učencev, smo dejavnosti, povezane z branjem, vključili tako v dolgoročni razvojni načrt šole kot letni delovni načrt za novo šolsko leto. Zastavljene cilje bomo lahko dosegli le s skupnimi močmi, zato vas vabimo k sodelovanju v dejavnostih, obiskovanju knjižnice in skupnemu branju.

Leonida BABIČ,
šolska knjižničarka

Literatura:

- Hromin, Petra: Bralna kompetenca učencev v osnovni šoli. Maribor: Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše, 2010.
- Kovač, Miha: Berem, da se poberem: 10 razlogov za branje knjig v digitalnih časih. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2020.
- Pečjak, Sonja: Kako do boljšega branja: tehnike in metode za izboljšanje bralne učinkovitosti. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 1996.
- Pennac, Daniel: Čudežno potovanje: knjiga o branju. Ljubljana: J. Pergar, 1996.
- Sarto, Montserrat: Strategije motiviranja za branje. Medvode: Malinc, 2015.

Vir: <https://knjiznicarske-novice.si/novica/549/pokazi>

Beri 20 minut vsak dan ...

Mali simpozij 2021

Pokrajinski muzej v Mariboru je letos že devetnajsto leto zapored organiziral Mali simpozij, muzejski projekt, ki osnovnošolce spodbuja k raziskovanju preteklosti.

Projekt z naslovom Običaji od rojstva do groba se je vsebinsko navezoval na občasno razstavo Vino naše vsakdanje in potekal v času Dnevov evropske kulturne dediščine.

Učenci osmih mariborskih in okoliških osnovnih šol so pripravili trinajst referatov, s katerimi so predstavili šege in navade, ki spremljajo človeka na njegovi življenjski poti, ob rojstvu, poroki, smrti in drugih pomembnih življenjskih dogodkih. Raziskovali so, kakšna so bila značilna oblačila, hrana, darila in običaji ob teh dogodkih, brskali po starih družinskih albumih ter se pogovarjali s starši in starimi starši.

Udeleženci Malega simpozija ...

Učenci so svoje referate predstavili v torek, 5. oktobra 2021, v Viteški dvorani Mestnega gradu Maribor. Ema, Hana in Anej, učenci 5. a razreda, so s pomočjo mentorice Janje Snežič primerjali poroke nekoč in danes. Devetošolke Nina, Ella in Analina pa so v referatu z naslovom Iz ba-
bičinih spominov predstavile najpomembnejše dogodke v življenju Analinine babice, Verice Premzl.

Referati bodo objavljeni v 10. številki zbornika Male objave, ki ga bodo v Pokrajinskem muzeju Maribor izdali v elektronski obliki prihodnje leto, saj zbornik izdajajo bienalno.

Leonida BABIČ

Predstavitve referatov v Viteški dvorani ...

Fotografije: L. Babič

Ogled razstavljenih eksponatov ...

Mestni grad Maribor ...

ŠOLSKI UTRINKI iz Marjete in Starš

Prvi tehniški dan

Tik na pragu jeseni, 21. septembra 2021, je v POŠ Marjeta potekal jesensko obarvan tehniški dan. Učenci – od prvega do 4. razreda – so v šolo prinesli jesensko listje, drevesne in koruzne storže, grozdje, različne veje, buče, sončnice, torej vse, kar ponuja pozno poletje.

Jesenčki so okrasili hodnik ...

Učenci prve triade so narisali jesensko deklico ali dečka in mu namesto las nalepili raznobarvne drevesne liste. Slike so bile res nekaj posebnega. Iz vej, vrvic in naravnih obeskov so naredili različne mobile, ki bodo krasili šolo. Ustvarili so tudi večje risbe lepljenke, seveda so delali jesenske motive, pa z vrvicami povezovali vejice, izdelali sovce in še kaj.

Jesenski pridih pri vhodu v šolo ...

Četrtošolci so se preizkusili v skupinskem delu – posebej dečki in deklice. Dečki so iz odpadne embalaže in darov narave ustvarili »botra Jesenka«, deklice pa na podoben način »botro Jesen«. Izpod prstov najstarejših učencev sta nastala čudovita izdelka, ki sta v prvih jesenskih dneh krasila vhod v šolo.

Dan je bil za deset, so ob koncu povedali učenci. Oni že vedo, ali ne?

ŠD V Prepoljah - Ajdin tek in še kaj

V četrtek, 23. septembra 2021, smo obeležili dan slovenskega športa. V ta namen so učenci POŠ Marjeta v okviru športnega dne izvedli Ajdin tek. Najprej so se iz Marjete odpravili na pohod do igrišča v Prepoljah. Tam jih je čakala malica, ki jim je zagotovila dovolj energije za športne aktivnosti. Sledilo je ogrevanje in težko pričakovana tekaška preizkušnja, s katero so vsi odlično opravili.

Učiteljice smo bile vzgled ...

Po teku so se pomerili še v različnih športnih igrah, nato pa se odpravili nazaj proti šoli, peš, seveda. Utrujeni, vendar polni pozitivnih vtisov in novih izkušenj, so v šoli prejeli še zaslužene medalje, ki jih je skupaj z majicami prispevala Športna zveza Maribor. Ta dan še dolgo ne bo odšel v pozabo. (Maja Žnidarič)

Žarnice svetijo

V torek, 5. 10. 2021, so imeli tudi letošnji četrtošolci tehniški dan z vsebino o elektriki. Kaj je elektrika, je bilo prvo vprašanje. Sledila so še vprašanja o pretvarjanju energij in elektrarnah ter na zemljevidu iskanje HE, ki so zgrajene na Dravi. Učenci so spoznali kar nekaj novih pojmov, ki so jih v šoli slišali prvič ali prvič vsaj v knjižni obliki. A, to je to, se je glasilo. In odgovor, mi pa doma temu rečemo drugače.

Izdelali smo tudi stikalo, ki je res delovalo ...

Po razlagi so roke vseh učencev začele ustvarjati in po nekaj minutah so zasvetile prve drobne žarnice. Zaiskrile pa so se tudi očke malih ustvarjalcev, saj takšnega dejanja niso bili vajeni. No, pravzaprav so ga povečini res doživeli prvič.

Učenci so izdelali električni krog, ki je vseboval vodnik, žarnico, baterijski vložek in stikalo – le-tega so po načrtu izdelali sami. Več o elektriki in vsem, kar sodi zraven, pa bodo spoznali še pri rednih urah predmeta naravoslovje in tehnika.

Po opravljenem delu so si učenci v Staršah ogledali še predstavo Opica in kapitan TAN – TAN in dan je bil poln.

Darilo ob tednu otroka

DPM Občine Starše je v torek, 5. 10. 2021, otrokom obeh vrtcev in učencem obeh šol od 1. do 4. razreda podarilo gledališko predstavo Opica in kapitan TAN – TAN v izvedbi Miškinega gledališča. Predstava se je odvila v dvorani v Staršah.

Kapitan TAN – TAN je čisto pravi mornar. Z opico Neco sta že dvakrat objadrala svet. Nekega dne pa sta doživita strašen brodolom in morala na kopno. Ker pa kapitan TAN – TAN še nikoli ni stopil na kopno in ker na cesti veljajo drugačna pravila kot na morju, se mora pred izkrcajem marsikaj naučiti. Še dobro, da je ob njem nahana opica. (Marta Stepišnik)

Foto: L. Babič

Mi beremo in se veselimo ...

ugank Miroslava Košute z naslovom Ponikalnice, ki so se je zelo razveselili. Nekaj ugank smo prebrali in razvozlati že v knjižnici. Prepričana sem, da bodo preostale učenci skupaj s starši prebrali doma in se ob tem prijetno zabavali. (Leonida Babič)

Učimo se kvačkati

Tudi marješka šola v letošnjem letu poskusno izvaja program RaP (razširjeni program). Ena izmed dejavnosti je učenje kvačkanja, ki je pri učencih naletela na zelo dober sprejem.

Znanje naših babic učenci pridobivajo pod budnim očesom učiteljice Klavdije Topolinjak in pri delu – kot kaže že fotografija – izredno uživajo.

Foto: D. Jakol

Predstava je učence navdušila ...

Društvu prijateljev mladine Občine Starše se otroci vrtcev in učenci obeh šol iskreno zahvaljujejo za podarjeno predstavo.

Začetek tekmovanja za bralno značko

Z začetkom šolskega leta se začne tudi tekmovanje za bralno značko. Branje za bralno značko je prostovoljna dejavnost, ki učence spodbuja k branju, širi besedni zaklad, buri domišljijo in dviga bralno kulturo. Cilj tekmovanja je postati zlati bralec.

Društvo Bralna značka Slovenije vsako leto ob začetku tekmovanja poskrbi za obdaritev prvošolcev. Letos so prvošolci ob obisku šolske knjižnice prejeli v dar zbirko

Foto: D. Jakol

Narediš zanko in dodaš še eno in še eno ...

Naravoslovni dan v okviru DEKD

V četrtek, 7. 10. 2021, smo v vseh razredih POŠ Marjeta imeli naravoslovne vsebine na temo Recepti naših babic.

Učenci prve triade so prinesli recepte svojih starih staršev. Le-te smo prebrali, se o njih pogovarjali ter ugotavljali, kaj nastane iz določenih sestavin. Pogledali smo si, iz česa je sestavljen zdrav krožnik in v kolikšni meri naj bodo prisotna določena hranila. Naštevali smo sadje in zelenjavo ter se pogovarjali tudi o tem, zakaj je pomembno zdravo prehranjevanje. Učenci so zdrav krožnik narisali in ga opremili s svojimi idejami. Nato smo se lotili izdelave skutinih cmokov. Učenci so spoznali potrebne sestavine za izdelavo cmokov, nato so jih naredili iz pripravljene mase, vanje položili jagode in jih dali kuhat. Nazadnje so učenci cmoke po želji posipali s sladkorjem in jih z veseljem tudi pojedli. (Tea Golob)

V 4. b smo se vprašali, kako poteka pot »Od zrnja do kruha«. Seveda so učenci v okviru vseh petih ur povedali ali izvedeli, kako iz zrnja naredimo moko, si ogledali film o peki kruha v manjši in malo večji pekarni – v fil-

Foto: Tea Golob

Kuhanje sploh ni težko ...

mu so med drugim videli tudi »žrmlje« (velika kamna, ki sta zrnje ob drgnjenju spremenila v moko). Šlo pa je tudi »zares«, skupno smo spekli slasten kruh in palačinke. Res prijetno je zadišalo iz kuhinje, kjer se je pekel kruh, ter iz učilnice, kjer smo ustvarjali palačinke. Že nekaj dni prej so tudi četrtošolci doma iskali stare recepte, se o njih pogovarjali z babicami, prababicami. Izbrani recept pa so ob koncu dne predstavili v šoli.

Mmm, kako diši ...

Iz Marjete ...

ŠD - pohod do Rošnje in nazaj

V dopoldanskem času četrtkovega dne, tj. 14. 10. 2021, se je izpred šole Marjeta začela v smeri proti igrišču premikati dolga kolona vseh učencev in učiteljic POŠ Marjeta. V okviru športnega dne so si pohodniki zadali cilj – priti do prometne table Rošnja in nazaj.

V lepem sončnem vremenu, zjutraj s še precej nizkimi temperaturami, so prisotni v prvem delu poti previdno šli ob robu cestišča, kjer se odvija več prometa, nato pa pred igriščem zavili desno. Pot jih je vodila preko mostu, ki prečka avtocesto, skozi gozd v smeri proti Dravskemu Dvoru in do drugega mostu ter nato preko kanala HE Zlatoličje. Z levega brega kanala so nadaljevali pot na desni strani in že od daleč zagledali Rošnjo. Morali pa so narediti še kar nekaj korakov, da so prišli do roba vasi oz. do table Rošnja in s tem dosegli prvi zastavljeni cilj.

Za njimi je bilo kar nekaj poti, zato so si privoščili odmor in tudi priboljšek, ki je v nahrbtnikih čakal na ta trenutek. Po odmoru so krenili novemu cilju naproti – šoli Marjeta. Skupaj so pogumno prehodili 9 kilometrov in si s tem zaslužili veliko pohvalo. V šoli pa jih je že čakalo kosilo, ki je tokrat še posebej teknilo.

Več fotografij najdete v fotogaleriji na šolski spletni strani: <https://pos.os-starse.si/>.

Daša JAKOL s sodelavkami

Proti Rošnji ...

RaP - razširjeni program v Marjeti

V letošnjem šolskem letu se Osnovna šola Starše in POŠ Marjeta poskusno srečujeta z jutranjimi in popoldanskimi dejavnostmi projekta RaP, katerega vodja je učiteljica Carmen Onišak. Medtem ko so bile lani in predlani učencem ponujene le nekatere dejavnosti RaP-a, je letos nabor le-teh veliko bolj pisan.

Tako ponujamo dejavnosti, h katerim smo z novim poimenovanjem želeli pritegniti otroke. Pričnemo s kosilom oziroma z Gremo v restavracijo/Hotel 5* (zasnova, ideja ter načrt učiteljice Tanje Šimek), kjer učenci skozi simulacijo in igro vlog oblikujejo pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja ter se naučijo pravila bontona prehranjevanja. Nadaljujemo s triperesno deteljico, kjer je podarek na utrjevanju osnovnega znanja in odpravljanju vrzeli v znanju. Namen tega je, da bi učenci lažje sledili šolskemu delu pri pouku, da bodo samostojno ali sodelovalno opravili domačo nalogo ter s pomočjo semaforja znanja (formativno spremljanje) ocenili, kako jim je šlo. Prav tako pa bodo prejeli pomoč pri utrjevanju znanja in odpravljanju primanjkljajev. Z različnimi miselnimi igrami in vajami bodo učenci širili ter bogatili svoje znanje in ustvarjalnost.

Pri malem Picassu bodo učenci razvijali ročne spretnosti, spoznali različne likovne tehnike. Preko ustvarjanja bodo izražali sebe ter se tako tudi osebno razvijali. Zadnja dejavnost, živ žav, želi učencem približati pomen gibanja za zdravje. Z izbranimi gibalnimi in sprostitvenimi dejavnostmi bodo učenci urili motorične spretnosti, s katerimi bomo poskrbeli za svoje dobro počutje.

Dejavnosti so skrbno načrtovane. Starši hodijo po otroke ob določeni uri oziroma med odmori. Tako učencem omogočimo, da se dejavnosti izvedejo v celoti in brez prekinitve. Letos se srečujemo tudi z RaP MIX, v katerem učitelji vsak teden ponujamo drugo dejavnost. Tako si bodo učenci lahko vsak teden izbrali tisto, ki jih bo

Foto: V. Perenčević

RaP v 2. razredu ...

Foto: V. Selinšek

RaP v 3. in 4. razredu ...

najbolj pritegnila. Vsi skupaj se veselimo in trudimo za dober ter zanimiv potek dejavnosti, predvsem pa za dobro počutje učencev.

Valentina PERENČEVIĆ in Veronika SELINŠEK,
učiteljici RaP, POŠ Marjeta

Foto: V. Perenčević

RaP zajema tudi sprostitvene dejavnosti ...

RaP v 1. razredu ...

DELAVNICA IZPIRANJA ZLATA ZA UČENCE OSNOVNE ŠOLE STARŠE

Učenci Osnovne Starše so lahko med prvimi poskusili novo doživetje ob reki Dravi, ki bo obogatilo ponudbo ob kolesarski poti. V okviru projekta »Zlata-Drava« so dobili priložnost iskanja zlata. Skupaj s spremljevalcema so se zbrali na obrežju reke Drave na območju Zlatoličja.

O zgodovini izpiranja zlata, tehnikah izpiranja, geologiji kamnin, načinu izločanja oziroma usedanju zlata, fizikalnih in kemijskih lastnosti jih je strokovno poučil dr. Sašo Šantl. V Sloveniji sta samo dve zlatonosni reki. To sta Drava in Mura. Zlato so v Dravi iskali že Kelti, Rimljani, Karantanci, Franki in Habsburžani. V času Marije Terezije so izbrancem podeljevali »patente« za iskanje zlata. Po nekaterih podatkih so v Kraljevini SHS izpiralcem zlata njihovo dejavnost priznali kot obrt, med letoma 1910 in 1940 sta bili območji rek Drave in Mure razdeljeni na posamezne koncesije za raziskave in izkoriščanje zlata. Največ zlata je, kjer se reka upočasni in naredi zavoj. To je lahko tudi v produ za kašnim večjim grmovjem ali drevesih v strugi.

Vsak učenec je dobil posebno zbiralno skledo, s katero je precejal droben prod iz reke Drave. Učenci sprva niso verjeli, da bi lahko v reki našli zlato. Po nekajkratnem spiranju proda so se najbolj spretnim zasvetlikale prve zlate luske, ki so se usedle na dno krožnika. Nekatere je prijala prava zlata mrzlica, saj z iskanjem sploh niso mogli nehati. Skoraj vsak udeleženec je našel vsaj eno zlato lusko, s katero žal ne bo obogatel. Po besedah dr. Saša Šantla bi za en gram zlata potrebovali okrog pet tisoč zlatih luske iz Drave.

Učencev so se predstavili tudi izkušeni iskalci zlata iz Turističnega društva Starše, ki so prikazali tehnike in napravo za izpiranje zlata naših prednikov.

Izkušnja izpiranja zlata je na učence in spremljevalce naredila velik vtis, in samo upamo lahko, da bo izpiranje zlata v reki Dravi postalo stalna turistična ponudba, ki jo bodo lahko doživele generacije otrok, ki še prihajajo.

Gregor ZORMAN

Foto: F. Kekec

Nekoč in danes ...

Foto: F. Kekec

Pripomoček za izpiranje zlata ...

Foto: iz arhiva G. Zorman

Učenci so uživali pri izpiranju ...

Foto: G. Zorman

Luska zlata ...

Zimska šola v naravi

Vsi skupaj si želimo letošnje šolsko leto izpeljati premierno zimsko šolo v naravi, ki bo potekala z učenci 7. razredov in učitelji OŠ Starše v januarju na bližnjem Pohorju. Upamo, da v slogu slovenskega pregovora - kdor čaka, dočaka, saj ga zadnji dve zimski sezoni precej go-deta s pohodom virusa med družbo.

Prav gotovo je takšna oblika šole oz. pouka neko posebno doživetje. Med petdnevним bivanjem v ČŠOD Planinka bodo učenci spoznavali različne dejavnosti: smučanje, orientacijo v naravi, opazovanje in raziskovanje narave pozimi, družabne igre na snegu in v domu pod okriljem pedagogov ČŠOD Planinka.

Na šoli si prizadevamo, da bi vsem učencem v prihodnje omogočili tedensko rajanje in spoznavanje užitkov na snežnih strminah. Nekateri izmed njih že smučajo, drugi pa bodo na smučeh prvič. Ker se zavedamo finančnega zalogaja, ki ga za seboj prinese zimski šola v naravi, ne zamerite, da izkoristimo priložnost in se obrnemo na vas, spoštovani občani.

Na šoli organiziramo zbiranje rabljene smučarske opreme, in v kolikor vam nekje v kotu leži uporaben par smučí (s poudarjenim stranskim lokom – »carving« smučí), palice ali čelada, se lahko do konca novembra obrnete na spodaj naveden e-naslov:

E-kontakt: jernej.senk@guest.arnes.si

Šolski sklad v letošnjem šolskem letu planira nakup smučarske opreme, dobrodošle so vse donacije, kandidiramo tudi na Elanovem natečaju – Elanov projekt donacije otroških smučí, da bi še zlasti tisti učenci, ki bodo na smučeh stali prvič, na najboljši način doživeli novo ži-

Dom Planinka na Pohorju ...

vljenjsko izkušnjo. Vsa donirana sredstva bodo namenjena nabavi smučarske opreme ter njeno izposojajo trenutni in vsem prihodnjim generacijam.

Kaj več pa z nasmejanimi obrazi s terena v januarju po uspešni prvi zimski šoli v naravi.

Jernej ŠENK

vir: <https://www.tesmasport.si/elan-rc-race-qs-shift-otroske-smuci-2019>

Tukaj smo sankali, letos pa bomo še smučali ...

Potres! Kako ravnati.

Potresov ne moremo napovedati, niti jih ne moremo preprečiti, lahko pa se nanje že vnaprej pripravimo.

Pred potresom

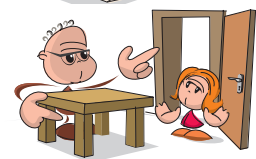
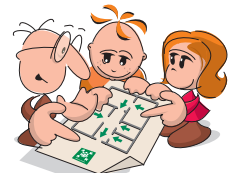
Seznani se s številko 112.

Doma pripravite načrt evakuacije iz stanovanja in določite zbirno mesto na prostem.

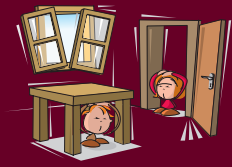
Poiščite varna mesta doma, v službi in v šolskih prostorih.

Nevarnost ob potresu predstavlja vsak predmet, ki med potresom lahko pade z zidu, se prevrne ali pade s police ali stropa.

Med potresom

Ostani miren. Z rokami si zaščiti glavo.

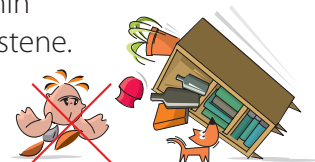
Pomakni se na najbližje varno mesto: stran od steklenih predmetov, pod trdno mizo ali podboje vrat nosilne stene.

Nikoli ne skači skozi okno!

Ne uporabljaj dvigala, saj lahko ostaneš v njem. Ne beži po stopnicah, ker se lahko porušijo.

Če si na prostem, se odmakni od stavb.

Med potresom ne rešuj predmetov in hišnih ljubljencev, temveč reši sebe.

Po potresu

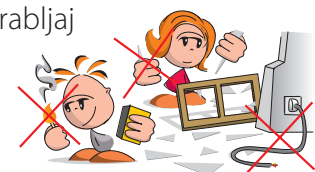
Ostani miren. Potresu lahko sledijo popotresni sunki.

Če lahko, previdno zapusti stavbo, pri čemer ne uporabljaj dvigala in pojdi na zbirno mesto na prostem.

Če si ujet v ruševinah, ostani miren. Z robcem ali kosom oblačila si prekrij usta in nos. Varčuj z močmi. Reševalce opozori nase z enakomrenim udarjanjem s trdim predmetom po kovini ali zidu.

Ker bodo telefonske linije po potresu močno obremenjene, ne kliči svojcev, temveč pošlji SMS.

Klic v sili: 112

Ob klicu na številko 112 povejte:

- **kdo** kliče,
- **kaj** se je zgodilo,
- **kje** se je zgodilo,
- **kdaj** se je zgodilo,
- **koliko** je ponesrečencev,
- **kakšne** so poškodbe,
- **kakšne** so okoliščine na kraju nesreče,
- **kakšna** pomoč je potrebna.

Na številko 112 lahko pokličete ali pošljete kratko sporočilo (SMS)

če potrebujete pomoč gasilcev, nujno medicinsko pomoč, druge reševalne službe ali policijo. Na številko 112 lahko brezplačno kličete s stacionarnega ali mobilnega telefona (tudi če je račun prazen) v vseh državah Evropske unije.

Več informacij:
www.gov.si

UČENCI SO USTVARILI ...

Vid Petrovič, 5. b Mentorica: N. Vodošek Korže

Meta Horvat, 4. b

Mentorica: D. Jakol

Jana Lana Zebec, 3. b

Vita Hribernik, 3. b

Mentorica: D. Šabeder

Lara Antea Mesarič, 4. b

Mentorica: D. Jakol

Nel Šaherl, 5. b

Mentorica: N. Vodošek Korže

Kevin Kovačič, 5. b Mentorica: N. Vodošek Korže

VNETJE DLESNI IN NASTANEK PARODONTALNE BOLEZNI

Redno čiščenje in zdrava prehrana bosta preprečila bolezen

vir: <http://dlesni.com/2018/09/03/hrana-za-lep-nasmeji/>

Parodontalna bolezen je vnetna bolezen, ki jo povzročajo mikroorganizmi. Naselijo površino zoba pod dlesnijo ali ob njenem robu. Večina ljudi se težav z zobnimi tkivi niti ne zaveda, saj bolezen v začetni fazi ni boleča in ne povzroča večjih težav. 500 različnih specij bakterij lahko kolonizira ustno votlino. Pri posameznem človeku do 150. Kljub temu da številne bakterije, med njimi tudi patogene bakterije, naseljujejo zobne površine, v večini primerov ne pride do razvoja parodontalne bolezni. Glavni vzrok za nastanek parodontalne bolezni je kombinacija več različnih faktorjev, kot so slabša higiena in s tem tvorba biofilma na zobeh in v zobnih žepih. Tudi razvade, kot so kajenje in alkohol. Prav tako tudi druge kronične sistemske bolezni in jemanje zdravil. Pacienti, napoteni k parodontologu zaradi napredovane parodontalne bolezni, v medicinski anamnezi v visokem odstotku navajajo prisotnost ene ali več sistemskih bolezni in jemanje zdravil.

Glavni rizični faktorji za razvoj parodontalne bolezni so:

Pomembno je zaznati spremembe na dlesnih in ukrepati pravočasno ...

vir: <https://luxdental.si/paradontoza/>

Slaba ustna higiena

Nabiranje plaka in s tem množenje patoloških mikroorganizmov, ki povzročajo vnetje. Trde zobne obloge, ki se širijo tudi pod nivo roba dlesni in s tem poglobljajo kronično vnetje dlesni in nastanek zobnih žepov ter posledično izgubo kosti.

Kajenje

Vpliva na žile, zmanjša prekrvavljenost dlesni in s tem pospeši izgubo kostnine in napredovanje parodontalne bolezni. Kadilci imajo drugačno mikrofloro. Začetnega vnetja kadilci sami ne opazijo, saj dlesen ne krvavi in pride do globljih zobnih žepov, hitrejše izgube kosti in odmika dlesni.

Sladkorna bolezen

Diabetiki so trikrat bolj podvrženi izgubi prirastišča in alveolarne kosti kot zdravi ljudje. Večji je vpliv ob daljši trajajoči bolezni in ob metabolno neuravnani sladkorni bolezni.

Osteoporoza

Psihosocialni stres

Parodontalna bolezen vpliva tudi na druge sistemske bolezni in zdravstvena stanja:

Ateroskleroza

Tveganje za koronarno srčno boleznijo je pri bolnikih s parodontalno boleznijo kar dvakrat večja.

Prezgodnji porod

Pri ženskah z napredovano obliko parodontalne bolezni so ugotovili povezavo s prezgodnjim porodom in nižjo porodno težo.

Sladkorna bolezen

Tako kot je sladkorna bolezen rizični faktor za nastanek parodontalne bolezni, je tukaj prisoten obojestranski vpliv. Napredovan parodontitis slabša metabolno kontrolo glukoze.

Začetno vnetje dlesni se imenuje gingivitis in je opozorilni znak, da potrebujejo naša zobna tkiva boljšo higieno, oziroma, da je potrebno izključiti druge dejavnike tveganja za napredovanje gingivitisa v razvoj parodontalne bolezni. Gingivitis je vnetje dlesni zaradi prisotnosti bakterijskega biofilma ali drugih škodljivih dejavnikov na dlesen. Je omejen samo na vnetje dlesni. Vidni so klinični znaki vnetja, kot so rdečina, oteklina in krvavitev. To stanje je ob odstranitvi zobnih oblog še reverzibilno.

Kadar pa slaba ustna higiena vztraja in so prisotni tudi drugi faktorji tveganja, pa gingivitis napreduje v parodontalno bolezen. Parodontalna bolezen je počasi napredujoča bolezen, ki brez zdravljenja zmeraj napreduje. Iz akutnega vnetja se razvije v kronično. Zobni žepi se poglobljajo in plak prodira globlje, s tem pa pride do izgube kostnine in oslabelosti tkiv, ki zob čvrsto držijo v naših ustih. Razgalijo se zobne korenine, zobje postanejo majavi in jih je potrebno tudi izpuliti.

Vsekakor je zdravljenje parodontalne bolezni najprej usmerjeno proti vzroku nastanka zanjo. Zato sta najpomembnejši higienska faza s čiščenjem zobnega kamna in poduk o ustni higieni. Napredovane oblike, ki se zdravijo pri specialistu, pa zajemajo še luščenje in glajenje zobnih korenin in čiščenje zobnih žepov. Možni so tudi operativni posegi na dlesni oziroma reženjske operacije.

Za paciente s parodontalno boleznijo so pomembne redne kontrole in kontrolne terapije in, najpomembnejše pri zdravljenju, dobra ustna higiena, za katero mora pacient poskrbeti sam. Pri kronični vnetni bolezni, kot je parodontitis, bo ves vložen trud v lastno ustno higieno poplačan s preprečevanjem napredovanja bolezni, prav tako bo pozitivno vplival na druge sistemske bolezni in na zdravje celotnega telesa.

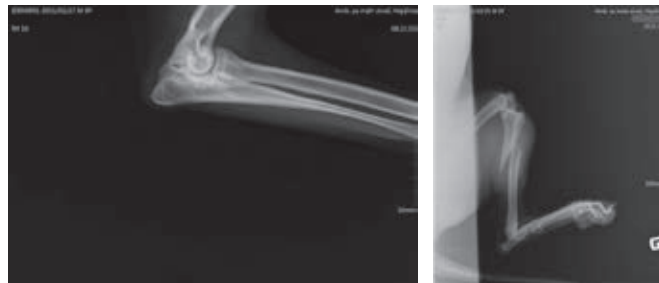
Ana Janina BOŠKIĆ, dr. dent. med.

AUU, BOLI ... ME NOGA ... HRBET ... KOLK ... KOMOLEC

Pozdravljeni! Tokrat bi se iz interne medicine pomaknili v drugo področje veterinarske medicine, k ortopediji. V sestavku bom opisal zelo pogosto problematiko – šepanje. V svojem življenju šepa vsaj občasno skoraj vsaka žival. Vzroki so različni, tema pa zelo zanimiva.

Šepanje je ena najpogostejših problematik, ki jih obravnavamo v ambulanti. V glavnem so šepanju bolj podvrženi psi, vendar se le-to pojavlja tudi pri mačkah.

Kaj je šepanje? Šepanje lahko opišemo kot vsako funkcionalno motnjo ene ali več okončin oz. vsako zmanjšano možnost obremenjevanja oz. uporabe le-teh. Žival okončine ne uporablja v polni funkciji oz. jo »pazi«. To se kaže tako, da med hojo ne stopi na prizadeto okončino, med počitkom pa jo razbremenjuje. Šepanju so podvrženi psi vseh starosti, vseh pasem in obeh spolov. **V glavnem se pojavlja kot posledica poškodbe okončine – nastopi naenkrat.** Naš pes je dopoldan še veselo tekal naokrog, popoldan pa npr. zelo težko ali sploh ne stopi na eno tačko. Prav tako se šepanje pojavi nenadno, če se pretrgajo sklepne vezi – najpogosteje križne kolenske vezi. **Lahko pa se pojavi postopoma – v daljšem časovnem obdobju** (npr. pri starejših živalih). Šepanje se lahko pojavlja stalno ali v intervalih. Lahko je posledica določenih bolezni (kolčna displazija, kostni rak, anaplazmoza-klopna bolezen, vnetja mišic in sklepov, pokostnice). Ko pride do poškodbe tačke, žival šepa. Poškodba je lahko nenadna (skok, udarec, padec, prometna nezgoda, pik čebele ...) ali pa nastaja dalj časa in počasneje. V tem primeru govorimo o kronični bolečini. Rečemo lahko, da je šepanje resen in zapleten problem. So primeri, ko lahko šepanje hitro odpravimo, so pa primeri, ko zelo težko oz. ne ugotovimo vzroka šepanja. **Lastniki živali najpogosteje opazijo in v ambulanti problem opišejo kot:**

Rentgenska posnetka ...

- žival ne stopi na določeno okončino, le-ta jo močno boli, včasih žival zacvili in zastoka,
- žival več počiva, težko vstaja in lega, težko si najde mesto, tudi po daljšem počitku lastnik opazi, da žival težko vstane in ne more obremeniti ene ali več okončin, ne teka, ne zmora aktivnosti, ki jih običajno zmora brez težav,
- včasih si liže obolelo tačko.

V ambulanti žival pregledamo, posebno pozornost posvetimo prizadeti okončini. Temeljito pregledamo blaziniče (iščemo ureznine, tujke ipd.), nadaljujemo s tipanjem okončine (palpacija), z gibi okončine ugotavljamo gibljivost in bolečine v sklepih. Tako poskušamo ugotoviti boleče področje (kost, sklep, mišica, tetive, vezi ...). Ko naletimo na boleče področje, nam žival to pokaže (zastoka, zacvili, včasih nas poskuša tudi ugrizniti).

Kako pa šepanje odpravimo?

Šepanje, kateremu je vzrok manjša poškodba okončine, se umiri tako, da žival miruje približno tri tedne. V kolikor je poškodba sklepov vezi okončine resnejša, predpišemo zdravila iz skupine analgetikov in antiflogistikov (na mestu poškodbe odvzamejo bolečino, preprečijo vnetje in pospešijo sanacijo). V kolikor se šepanje

Imam srečo, da ne šepam ...

Midva sva še mlada in zdrava ...

Foto: D. Jakol

kljub terapiji in mirovanju stopnjuje oz. ne pojenja po treh tednih, odredimo rentgensko slikanje okončine. Včasih, ko presodimo, da je rentgen potreben takoj (sum na zlom, izpah ...), ga opravimo takoj oz. naslednji dan. Na rentgenskem posnetku vidimo zlome, izpahe, razpoke na kosteh, različna obolenja sklepnega hrustanca in sklepov (kolčna displazija), določimo lahko tudi, če gre za vnetje pokostnice. Kolenske vezi na rentgenskem posnetku zelo težko ocenjujmo, razen če niso močno pretrgane. Rentgen je zelo koristen pripomoček pri ugotavljanju šepanja. V zadnjem času se tudi v veterinarski medicini ponekod uporablja kot diagnostika šepanja CT preiskava (v Sloveniji v Topolšici) in magnetna resonanca (Ljubljana), ki nam še boljše pomagata pri ugotavljanju šepanja.

Pogosto šepajo tudi mlajši psi v dobi razvoja. Pri mlajših psih večjih pasem so vzroki lahko v t. i. hitri rasti oz. vnetju pokostnice (kost hitro raste, pokostnica, ki jo obdaja, pa se ne razteguje premosorazmerno, zato je kost na otip zelo boleča in vroča, žival ima pogosto vročino). Na zadnje okončine šepajo pogosto večji psi, ki imajo t. i. kolčno displazijo – sklepna glavica in ponvica v kolku sta razmaknjeni; gre za prirojeno napako, v glavnem pri psih večjih pasem, stopnjo določimo s slikanjem kolkov. Genetski motniji (gre za težavo oz. motnjo, ki jo žival podeduje od svojih staršev) na sprednjih okončinah pa sta vezani na komolčni sklep (komolčna displazija – npr. pri bernskih planšarskih psih) in ramenski sklep (OCD ramenskega sklepa – gre za odstop sklepnega hrustanca v ramenskem sklepu, npr. pri coli pasmah). Manjše pasme, npr. maltežan, yorkshire terier ... imajo lahko prirojeno sklepno nekrozo glavice stegenice – žival npr. pri šestih mesecih ne stopi več na eno od zadnjih okončin. Bolezen potrdimo s slikanjem. Težave s šepanjem se pojavljajo tudi, ko gre za težavo z razvojem mišic, ki premikajo okončine, t. i. miopatija. Bolezen potrdimo s pregledom krvi. Šepanje se pojavi, če se žival okuži z boleznimi, ki jih prenašajo klopi (borelioza, anaplazmoza ...). Bolezen potrdimo z odvzemom in pregledom krvi. Po potrebi opravimo tudi rentgen.

Starejše živali (po sedmem letu starosti) v glavnem šepajo zaradi starostnih degenerativnih sprememb na kosteh ter sklepih hrbtnice in okončin. Gre za osteoarthritis, ki se z leti slabša. Žival začne težko vstajati, če je prej z veseljem skočila npr.: v avto, na kavč ... , sedaj ne more več, zjutraj, ko vstane, potrebuje nekaj časa, da se »ogreje«. Bolezen lajšamo in zaviramo s protibolečinskimi zdravili oz. v začetnih stadijih s prehranskimi dodatki (glukosamin), ki izboljšajo prekrvavitev sklepov ter po-

Srečen pes ...

<https://www.zoohit.si/magazin/psi/zivljenje-s-p-som/srecen-pes-10-glavnih-znakov>

spešujejo izločanje sklepne tekočine.

Šepanje se pri psih pojavlja tudi kot posledica poškodbe ene od okončin (vreznine na blazinicah, zvini, zlomi, izpahi, pretrganje križnih kolenskih vezi, luksacija pogajčice ...).

Pri mačkah je šepanje manj pogosta problematika, v glavnem vezana na poškodbe (zlomi, izpahi), ki nastanejo v večini primerov kot posledica avtomobilskih nesreč.

Zaključimo lahko, da je šepanje pogosta in zapletena problematika. Ima več vzrokov in včasih jo je zelo težko odkriti, zato je zelo pomembno, da lastnik dobro pozna svojo žival, saj bo s pravim in kvalitetnim opisom problema zelo pripomogel pri ugotavljanju vzroka šepanja. Tako bomo skupaj lahko odpravili težavo. V veliko pomoč pri diagnostiki šepanja nam je rentgen. Sam ga uporabljam zelo pogosto.

Za konec še nekaj koristnih praktičnih nasvetov:

- ko opazimo, da žival šepa, dobro pretipajmo okončino, v primeru pika čebele odstranimo želo,
- v primeru blagega šepanja odredimo mirovanje,
- če okončina »binglja«, je verjetnost za zlom ali izpah zelo velika,
- pazimo, da žival preveč ne skače s fotelja, postelje ..., zlasti na gladka tla,
- pazimo, da žival ne hodi preveč po stopnicah,
- ne uporabljamo svojih protibolečinskih tablet, ker so lahko za žival zelo nevarne.

Želim vam in vašim ljubljencem čim manj bolečin in lepo jesen!

Damijan PEKLAR, dr. vet. med.,
VETERINARSTVO PEKLAR

DOBER IMUNSKI SISTEM - naš zaveznik

Imunski sistem je eden glavnih stebrov našega zdravja. Njegovo delovanje je zelo zapleteno. Delimo ga na nespecifični in specifični imunski sistem.

Nespecifični imunski sistem si lahko predstavljamo kot prvo hitro obrambo, ko telesu tuji organizmi prodrejo skozi zaščitno pregrado. Takrat posebne celice uničijo in razgradijo povzročitelje bolezni.

Specifični imunski sistem tvorijo različne posebne obrambne celice, ki lahko odstranijo okuženo celico, proizvedejo veliko število protiteles ali si zapomnijo določena povzročitelja in ob ponovnem stiku omogočajo hitro in učinkovito samoobrambo. Slednje s pridom izkoriščamo pri cepivih. Najpogostejši znak oslabelega imunskega sistema je povečana dovzetnost za okužbe. Ljudje z oslabeлим imunskim sistemom se počutijo utrujeno in brez energije, okužbe pa so pogosto kronične in s hujšim potekom. K oslavelosti navadno prispevajo: stres, pomanjkanje spanja, enolična prehrana, prekomerne fizične in psihične obremenitve, pa tudi jemanje zdravil za zdravljenje bolezni, kot so: rak, okužba z virusom HIV, sladkorna bolezen, revmatske bolezni ...

Pri nekaterih bolnikih pa imunski sistem reagira na telesu lastne celice in jih uničuje. V tem primeru govorimo o avtoimunih boleznih, kot so na primer: lupus, luskavica, multipla skleroza, nekatera obolenja ščitnice ... Lahko pa imunski sistem preceni sicer neškodljiv tujek (na primer: pelod, iztrebki pršic, živalska dlaka ...), kar se kaže kot alergija. V obeh primerih je stimulacija imunskega sistema lahko škodljiva.

Pri zmanjšani imunski odpornosti lahko uporabimo različne pripravke in dopolnila.

Foto: D. Jakol

Izdelki iz ameriškega slamnika krepijo imunski sistem ...

Vitaminsko-mineralni pripravki

Ti vsebujejo uravnoteženo kombinacijo vitaminov in mineralov, ki krepijo imunski sistem in varujejo organizem pred okužbami. Koristni so zlasti pri prehladnih obolenjih. Če vitamine in minerale zadostno zaužijemo s hrano, jih običajno ne priporočamo. Kot neželen učinek se lahko pojavi driska, zlasti če prekoračimo odmerke, ki jih svetuje proizvajalec.

Zdravila naravnega izvora

V Sloveniji imamo na razpolago več različnih oblik zdravil z ekstraktom ameriškega slamnika. Ta poveča odpornost organizma, tako da poveča dejavnost nekaterih belih krvnih celic. Dokazano ima tudi protivirusno delovanje na virus gripe in herpesa. Zdravila lahko jemljemo preventivno ali ob prvih znakih obolenja. Izberemo jih glede na želje in starost pacienta, nekatere oblike se lahko uporabljajo od četrtega leta starosti naprej. Zdravila so neprimerna za bolnike z avtoimunskimi boleznimi, okuženimi z virusom HIV, z napredujočimi sistemskimi boleznimi, kot so tuberkuloza, multipla skleroza ... Od neželenih učinkov pa se lahko pojavijo predvsem preobčutljivostne reakcije.

Prehranska dopolnila z betaglukanom

Betaglukan spodbudijo in krepijo naravno imunsko odpornost in pomagajo imunskemu sistemu prepoznati in uničiti tujke. Na trgu so prisotni v različnih oblikah: sirupi, želejčki, praški za raztapljanje, tablete ... Jemljemo jih pol ure pred jedjo, po možnosti skupaj z vitaminom C, ki je v večini primerov prisoten že v pripravku. Navadno ga priporočamo otrokom po prvem letu starosti, ni pa primeren za bolnike z avtoimunskimi boleznimi in s presajenimi organi.

Pripravki z aminokislinami

Ti so trenutno zelo aktualni. Kombinacija aminokislin, vitaminov in mineralov omogoča imunskemu sistemu, da reagira v polni meri. Uporabljamo jih lahko kot zaščito pred okužbami v času viroz, ob prvih znakih bolezni, pri kronično zmanjšani odpornosti organizma zaradi dolgotrajne bolezni, ponavljajočih se okužbah žrela in grla ali zmanjšanju absorpcije hranil. Večinoma so namenjeni otrokom nad 12 let in odraslim.

Prehranska dopolnila s polisaharidi in triterpeni

V to skupino sodijo pripravki s svetlikavo ploščenko ali Ganoderma lucidum. Njeni polisaharidi vzdržujejo delovanje imunskega sistema na njegovi optimalni ravni, tako da povečajo število določenih imunskih celic in specifičnih signalnih beljakovin. Tako krepijo naravno odpornost organizma in povečajo njegovo sposobnost obrambe pred tujki. Triterpeni pa pomagajo prepoznati telesu tuje in lastne spremenjene celice. Pripravke lahko uporabljamo preventivno ali kot podporno terapijo standardni terapiji. Na voljo so kapsule s spori ali oljne kapsule, te imajo močnejše delovanje. Ganoderma lucidum je zelo priznana v kitajski medicini, vedno bolj pa jo cenimo tudi v Evropi in Ameriki. Pri težavah z odpornostjo si lahko pomagamo tudi z antioksidanti, ki varujejo naše celice, in pa seveda s probiotiki, o katerih sem obširneje že pisal.

Aljoša KOTOLENKO, mag. farm.

PRIDELAJTE SI SVOJ ČESEN

Miša Pušenjak ...

Pridelava česna

V zadnjih letih se je česen spet vrnil na naše vrtove in njive. A v času, ko ga nismo pridelovali, se je nekaj stvari precej spremenilo, predvsem pa se je prav za česen močno spremenila klima.

Česen sodi med najbolj koristne vrtnine, saj vsebuje za naše zdravje veliko količino koristnih snovi. Tipičen vonj in okus mu

dajejo žveplene snovi, vsebujoča eterična olja, alilno gorčično olje in druge žveplene snovi ter seveda alicin, ki je rastlinski antibiotik. Zato so včasih v Rusiji česnu rekli ruski penicilin, v Egiptu pa so z njim hranili delavce, da so ostajali zdravi.

Česen je muhasta vrtnina

Mnogi bi radi pridelali svoj domač česen. Vendar je potrebno vedeti, da ne bo uspeval povsod. Ne mara težke, mokre zemlje. Predvsem ga zelo moti zastajanje vode v tleh. Prav tako pa ne bo uspeval na zemljiščih, kjer je pH pod 5, slabše pa bo uspeval tam, kjer je pH pod 5,5, v tleh pa predvsem primanjkuje kalija. Zato je pred odločitvijo za pridelavo na njivah nujno, da najprej naredite analizo tal.

Stročkamo tik pred sajenjem ...

Česen potrebuje za svoj razvoj veliko sonca in suho, odcedno zemljo. Zato za stabilen, vsakoletni pridelek svetujem pridelavo na dvignjenih gredicah. Tako boste v primeru večjih padavin ali pozimi zastajanja vode zaradi prevelike količine snega lahko zagotovili, da čebulice ne bodo stale v vodi.

Prav tako potrebuje redno oskrbo z vodo poleti, tudi zgodaj spomladi, saj je v času debeljenja čebulic njegova potreba po vodi zelo visoka. Zato je na večjih površinah

nujno namakanje, na vrtovih pa redno zalivanje, ko je suša že nekje od sredine marca naprej.

Sajenje česna

Pred nami je ponovna sezona sajenja česna. Do takrat je sicer še nekaj časa, a nekaj nasvetov ne bo škodilo.

Sajenje česna ...

Če sadimo pregloboko, zemlja pa se čez zimo zbijje, so pomladi na vidiku težave ...

Za sajenje česna je zelo dobro, če površine pripravimo vsaj 14 dni pred sajenjem, saj česen zahteva dobro pripravljeno zemljo. Na tak način lahko mehansko uničimo tudi prve plevele, ki vzkalijo še pred sajenjem česna. Ker potrebuje ves čas rahlo zemljo, si zagotovimo dovolj prostora za rahljanje tal. Kjer ne sadite na gredice, naj bo med vrstami vsaj 40 cm, v vrsti pa 5 – 8 cm. Globina sajenja jeseni naj bo 8 cm. Pregloboko sajen bo porabil preveč energije za vznik, tudi izkop je otežkočen, preplitko sajen pa ima lahko težave v primeru dolgotrajno zamrznjene zemlje ali zelo nizkih zimskih temperatur. Se spomnite, da se včasih iz vsakega stroka posebej razvijejo listi, sama temu rečem, da zgloda kot drobnjak. Ta pojav je posledica poškodb ravnega vršička rastline v zgodnjih stadijih

Če spomladi opazite take poškodbe na mladem česnu, je nujno ukrepanje

vznika. Lahko je tudi posledica napada česnovne muhe, a zelo pogosto je tudi posledica poškodb zaradi mraza.

Datum sajenja

Iz starih časov je v naših glavah ostal datum sajenja nekje v začetku oktobra, a vreme se je dejansko spremenilo, posebej je to vidno v jeseni.

Težko sicer natančno določim termin sajenja, a v zadnjih letih se je v celinskem delu Slovenije najbolj obneslo sajenje prezimnih sort česna v prvem tednu novembra, jarih sort pa še teden dni kasneje. Na višjih legah pa morada kakšen teden prej. Sajenje je možno le do konca januarja, s tem da je pridelek predvsem prezimnih sort že nižji.

Česen se mora pred zimo ukoreniniti, najbolje pa je, če sploh ne pride iz zemlje. Za boljše razumevanje termina sajenja, ker mnogi še vztrajajo pri starih datumih, naj povem dva osnovna vzroka, zakaj tako pozno sajenje. Za visok pridelek pa tudi idealno zdravstveno stanje je nujno, da ima česen močan koreninski sistem. Če ga sadimo v pretoplo zemljo, začne hitro gnati liste. S tem pa imamo dve težavi. Koreninski sistem se neha razvijati, saj zdaj rastlina večino hranil transportira v liste. Torej izgubljam pridelek, predvsem pa obstaja nevarnost zimske pozebe, počasnega začetka vegetacije spomladi in s tem tudi več težav z boleznimi. Druga težava pa nastane, če posevek napade česnova muha. Ta je zelo zgodnja, saj se pojavi takoj, ko se zemlja odtali in je nekaj dni temperatura nekje

Sušenje na letvah ...

Česen smo letos spomladi namakali najmanj trikrat ...

nad 5° C. V zadnjih letih je to celo konec februarja. Ugotovili smo, da muha zaleže jajčeca samo tam, kjer imajo rastline več kot tri liste. Prezgodnje sajenje je torej lahko tudi vzrok, da je napad muhe veliko močnejši.

Jeseni lahko posadimo tudi jare sorte česna, saj bodo tako bolje izkoristile zimski mraz in vlago. Jare sorte ne zmrznejo. Lahko jih sicer posadimo tudi spomladi, a čim prej vsaj do sredine marca. Le dokler so noči veliko hladnejše od dneva, dnevi kratki, zemlja pa hladna, se namreč česen dobro ukorenini.

Kasnejša sajenja lahko povzročijo, da se ne razdeli na posamezne stročke in ostane v eni sami, večji čebulici. Ker pa je spomladi pogosto vprašljivo sajenje, saj je dežja, moče veliko več, je bolje, da je tudi jari česen v zemlji v jeseni.

Veliki stroki, mali stroki

Pri česnu resnično velja, da večji stroki pomenijo večje čebule, posledično seveda tudi višji pridelek. Zato so vas babice učile, da sadimo samo zunanje stroke, ti so debelejši.

Če sadite svoj semenski material, je smiselno semenski česen prav skrbno izbrati. Že pred izkopom pregledajte njivo, gredico in izberete čebulice samo tam, kjer je česen

Tako gost posevek boste težko okopali ...

Če je česen preko zime prevelik, ga mraz poškoduje ...

bolj zdrav. Posebej če je posevek napadla česnova rja, je to lahko pomembno. Potem pa na tistem delu njive poiščite najbolj debele čebule in jih že v začetku namenite razmnoževanju.

Glavice česna raztrgamo na stročke (stročkanje) tik pred sajenjem. Prehitro stročkanje lahko povzroči poganjanje listne mase še pred sajenjem, s tem pa se volumen korenin zanesljivo močno zmanjša. To je še posebej pomembno, če sadite svoj sadilni material. Prepozno izkopan pridelek prav tako lahko povzroči prehitro odganjanje listne mase in s tem slabi koreninski sistem.

Ob stročkanju ločite manjše stroke od debeljših. Če je česen za vašo uporabo, je boljše, da manjše stroke namenite prehrani. Če pa česen prodajate, manjše stroke posadite posebej, gosteje, morda celo v rastlinjak in pripravite pridelek kot mlad česen.

Pred sajenjem je zelo priporočljivo stročke namočiti v raztopino morskih alg. Alge pospešujejo ukoreninjanje in dajo rastlini hitrejši start. So naravnega izvora in dovoljene tudi v ekološki pridelavi.

Česnova muha tudi v Sloveniji

V zadnjih letih je postala njegov največji sovražnik česnova muha. Ta je veliko zgodnejša od čebulne in postane nevarna takoj, ko se dnevne temperature povišajo nad 5° C. Pri nas nimamo učinkovitega, registriranega kemičnega sredstva v namen varstva. V zadnjem letu dni je sicer registracijo v ta namen dobil pripravek Benevia, ki pa v primeru temperatur pod ničlo, pa čeprav samo ponoči, ne bo delal. To pa je tako zgodaj spomladi pogosto. Na vrtu posadite česen tako, da ga boste v februarju ali marcu lahko pokrili. Za večje površine se tudi pri nas že dajo nabaviti protiinsektne mreže. Na vrtovih lahko uporabite agrokopreno, lahko pa tudi stare zavese, ki nimajo luknjic večjega premera (nad 4 mm). Česen naj ostane pokrit nekje 2 – 3 tedne. Na napad česnove muhe opozorimo tudi mi, KGZS Zavod Maribor, na naših spletnih straneh.

Pomlad in gnitje čebulic

Že nekaj let zaporedoma se dogaja, da česen tudi gnije. Žal je pogosto vzrok tudi semenski material, ozek kolar, okužbe so lahko v zemlji tudi več kot 10 let. Zato sama svetujem razkuževanje strokov pred sajenjem, doma lahko uporabite pripravek iz vrbovega lubja, recept najdete na spletu brez težav. Poskrbeti je potrebno tudi, da je zemlja ves čas rahla. Po dolgi zimi je najpogosteje močno zbita. Zato je po drugi polovici februarja nujno okopavanje, rahljanje tal. Takrat se ponovno razvija koreninski sistem in tako rahljanje bo veliko pripomoglo k temu, da bo korenin več, s tem pa bo večja tudi odpornost česna, ne samo pridelek.

V marcu ali aprilu, takoj ko so dnevne temperature nad 15° C, noči pa ne v minusu, svetujem najprej uporabo pripravkov, ki zatirajo, preprečujejo pojav bele in sive plesni. Med doma narejenimi pripravki je to pripravek iz listov hrena, v trgovinah pa lahko kupite pripravke, ki vsebujejo bakterijo *Bacillus amyloliquefaciens*. Pripravek je dovoljen tudi v ekološki pridelavi. Z njim seveda posevek zalijemo, saj je gnitje prisotno v zemlji. Potrebno pa je, da je zemlja že pred zalivanjem vlažna, temperature pa ne prenizke. Rja se pojavlja šele, ko so dnevi res topli, zato je uporaba pripravkov proti njej tako zgodaj spomladi nepotrebna.

Dokler se čebula česna debeli, pri zimskem česnu je to nekje do konca maja, jare sorte do sredine junija, je potrebno že zgodaj spomladi tudi namakati, če je suho. Drugeče bo koreninski sistem slab.

Česen je zanimiva in tudi zelo koristna vrtnina. Zdi se mi, da največ napak pri pridelavi naredimo, ker ga preveč gnojimo, napačno gnojimo in predvsem prepozno pobiramo in prezgodaj sadimo. Sajenje česna je zadnje opravilo na vrtu, potem pa naj zemlja počiva.

Miša PUŠENJAK, kmetijska svetovalka,
KGZS Zavod Maribor

Tihožitje s česnom ...

ŠPORT JE PRAZNIK

Vir: OKS

Slovenci smo športni narod. To ne potrjujejo le številni uspehi naših vrhunskih športnikov, temveč tudi polna šolska igrišča, zapolnjene gorske in hribovske kočice ter polne športne dvorane ter fitness centri po celi državi.

Redna telesna dejavnost je izjemnega pomena za zdravje, ki je skupaj z duševnim zdravjem najpomembnejša sestavina zdravega življenjskega sloga. Slovenci se tega zavedamo.

Pomen športa in ljubezni Slovencev do športa je prepoznala tudi država, ki je 18. junija 2020 na pobudo Olimpijskega komiteja Slovenije razglasila 23. september za Dan slovenskega športa.

Na ta dan obujemo športne copate, napihnemo žoge, zavrtimo pedala, razgrnemo joga blazine, si privoščimo skok v vodo in še marsikaj.

23. septembra šteje čisto vsaka oblike telesne dejavnosti, saj ima ta številne pozitivne učinke: krepi zdrave, vzgaja, spodbuja pozitivne vrednote in povezuje Slovenijo.

Zakaj ravno 23. september?

Na ta dan leta 2000 so za samostojno Slovenijo prvi zlati olimpijski odličji leta 2000 v Sydneyju osvojili veslaški dvojni dvojec Iztok Čop in Luka Špik ter strelec Rajmond Debevec.

Tega dne pa ni aktivna le Slovenija, ampak kar cela Evropa! Na ta datum se že zadnjih nekaj let začne Evropski teden športa.

Pa nismo edini, ki smo razglasili praznik. Slovenija je tovrstni praznik uvedla kot osma na svetu; pred njo so to storile že Indija, Iran, Malezija, Katar, Turčija, Tajska in Japonska.

Začetek organiziranega športa na Slovenskem sega v leto 1863, ko je bilo 1. oktobra ustanovljeno prvo telovadno

Zmagovalci olimpijskih iger v Sydneyju ...

društvo Južni Sokol. S tem so bili postavljeni temelji za razvoj organiziranega športa v Sloveniji, razvoj športa v šolah, razvoj športnih društev, izobraževanja kadrov in oblikovanje trdne podlage za številne dosežke naših športnikov.

23. september je že kar malce oddaljen datum v tem nohem času, ko vse tako hitro mineva in se spreminja. Najbrž se niti ne spomnite, kako ste ta dan preživeli. Upam, da v gibanju.

Zagotovo pa je smiselno preživeti čim več dni v letu v gibanju. Tudi v naši občini imamo kar nekaj možnosti za aktivno preživljanje prostega časa. Nogometna igrišča, parki, kolesarska pot, športna dvorana, sprehodi po polju, travnikih in gozdovih ... Možnosti je kar nekaj, samo dvigniti se je treba in storiti čim več za dobro počutje nas samih.

K temu bi bilo treba dodati, da imamo v občini precej športnih društev, torej obilo možnosti za sodelovanje. Res pa je, da je ponudba športov manj pestra, kot bi si želeli. Kaj več od nogometa, kegljanja, košarke in namiznega tenisa nimamo. Malo pa res pogrešamo športne aktivnosti za dekleta. Če pogledamo naokrog, je v sosednjih občinah kar nekaj ponudbe tudi zanje; rokomet, odbojka ... Lahko bi našli nekaj tudi za našo občino in pritegnili dekleta.

V prejšnji številki sem pisala o judu, za tole pa sem se odločila predstaviti odbojko. Seveda pod vtisom uspehov naše odbojarske reprezentance. Ponovno so osvojili evropsko srebro in nadaljujejo svoj pohod na bližajočem se svetovnem prvenstvu.

Svetovno prvenstvo v odbojki za moške bo med 26. avgustom in 11. septembrom 2022 v Rusiji.

Potem ko je Mednarodna odbojarska zveza (FIVB) sporočila, da za svetovni prvenstvi leta 2022, moško bo v Rusiji, žensko pa na Nizozemskem in Poljskem, ne bo kvalifikacij, so z Odbojarske zveze (OZS) sporočili, da si je slovenska moška reprezentanca že zagotovila nastop, ki bo zanjo na svetovnem prvenstvu drugi zaporedoma.

ODBOJKA

Odbojka je moštveni šport, sestavljen iz dveh ekip, ki ju loči mreža. Igralci lahko uporabljajo katerikoli del telesa, vendar žoga ne sme biti nošena, prav tako se je igralec ne sme dotakniti dvakrat zapored. Namen igre je poslati žogo preko mreže tako, da bi v nasprotnikovem polju padla na tla, ter preprečiti, da bi padla na tla na lastni strani igrišča. Vsaka ekipa se lahko največ trikrat dotakne žoge in s tretjim udarcem pošlje žogo na nasprotnikovo igralno polje.

Igra se začne s servisom. Igralec z njim pošlje žogo preko mreže v nasprotnikovo igralno polje. Ekipa dobi točko takrat, ko žoga pristane v nasprotnikovem igralnem polju. Če sta ekipi izenačeni, se igra na razliko dveh točk. Ekipa zmaga tekmo, ko osvoji 3 nize (po 25 točk). Če je rezultat v nizih izenačen, se igra na 3 dobljene nize, pri čemer se peti niz igra do 15 točk.

Napad in blok ...

Servis ...

ZGODOVINA

Odbojko je l. 1895 izumil William G. Morgan (1870-1942), ki je bil učitelj športne vzgoje. Najprej jo je poimenoval "Mintonette". Morgan iz ZDA se je domislil igre, ki bi jo bilo mogoče igrati in organizirati kjerkoli. Oprema naj bi bila enostavna in poceni, igra pa primerna in dostopna za vse starostne skupine in oba spola. Morgan je povezal nekatere prvine priljubljenih iger: rokomet (dotik žoge z roko) in tenisa (odboj).

William G. Morgan ...

V Evropi se je odbojka najprej pojavila v Franciji in Italiji. V Jugoslavijo so jo prinesli Francozi že leta 1918.

Danes so evropske in svetovne odbojkarske velesile: Italija, Francija, Nemčija, Španija, Rusija, Jugoslavija, Kitajska, Kuba, ZDA in Brazilija. Pa tudi Portugalska, Nizozemska, Češka, Poljska, Bolgarija, Romunija, Japonska, Argentina in druge ne zaostajajo prav veliko.

Mednarodna odbojkarska zveza (FIVB) je bila ustanovljena leta 1947. Vanjo je vključenih 218 držav. Vsaka štiri leta organizira svetovna prvenstva, od leta 1947 za moške in od leta 1952 tudi za ženske. Olimpijski šport je dvo-ranska odbojka postala leta 1964.

GLAVNI ELEMENTI IGRE

Glavni elementi igre so: servis, sprejem, podaja, napad, blok, obramba.

Osnovni namen servisa je udariti žogo na nasprotnikovo stran za začetek igre. Po taktiki pa lahko s prvotnim udarcem nasprotnika zmedeš ali celo osvojiš točko, če je servis dovolj natančen ali pa toliko bolj močan.

Poznamo več servisov:

- spodnji servis,
- zgornji float servis,
- zgornji skok float servis,

Sprejem ...

Višina mreže je glede na spol in starost	Moški	Ženske
mini odbojka	200 cm	200 cm
mala odbojka	210 cm	210 cm
dekllice/ dečki	230 cm	215 cm
kadetinje/kadeti	240 cm	220 cm
mladinke/mladinci	243 cm	224 cm
člani/članice	243 cm	224 cm

- zgornji skok servis.

Hitrost žoge pri uspešnem servisu je lahko tudi okrog 120 km/h, pri skok servisu pa celo do 150 km/h.

Pri **sprejemu servisa** so igralci v preži. Sprejemajo s t. i. spodnjim odbojem, pri katerem imajo roke iztegnjene pred seboj, tako da se komolci med sabo dotikajo.

Podajalec poda žogo s t. i. zgornjim odbojem, pri katerem ima roke iztegnjene nad sabo (nad čelom).

Podaje so lahko različne:

- podaja naprej (žogo podajalec potisne naprej v cono 4);
- podaja nazaj (žogo podajalec potisne nazaj, čez glavo v cono 2);
- podaja nad sabo (žogo podajalec potisne nad sabo, žoga ostane v coni 3, kjer stoji podajalec, in se nato umakne napadalcu);
- nizka podaja nad sabo - tudi penal (žogo podajalec

potisne zelo nizko napadalcu, ki je že v zraku);
 - podaja na 3 m linijo - tudi pipe (žogo podajalec potisne k napadalcu iz zadnje linije, ki mora pri napadu paziti, da ne prestopi 3 m linije).

Obstaja 6 con (1, 2, 3, 4, 5, 6), v vsaki coni je en igralec.

mreža

5	4	2	1
6	3	3	6
1	2	4	5

Cone pri odbojki ...

Blok je prva linija obrambe. Pri bloku igralci poskušajo zaustaviti nasprotnega napadalca tako, da žogo blokirajo nazaj v nasprotnikovo polje. Blok se izvaja brez zaleta. Igralci potisnejo roke preko mreže in razprejo prste, da pokrijejo čim več prostora. Nekateri igralci lahko čez mrežo sežejo vse do vrha medenice.

Kako je videti igrišče za odbojko, zagotovo veste, bolj zanimiv podatek je višina mreže, glede na to, da gledamo športnike, kako visoko skačejo pri mreži.

Mreža je dolga 8,5m, na vsaki strani je antena, ki določa avt.

Anita BABIČ

Slike viri:

- <https://www.dnevnik.si/1042939450>
- <https://de-de.facebook.com/odbojkarskazveza/posts/2766837283338977>
- https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/78/William_G._Morgan.jpg
- <http://sport-rodica.splet.arnes.si/igre-z-zogo/odbojka/>

NOGOMETNA ŠOLA PRIČELA Z DELOVANJEM

Člani Športne zveze Starše izbrali ime. Vpis otrok možen vse leto.

Z avgustom 2021 je s svojim delovanjem uradno pričela Nogometna šola Dravsko polje. Nogometna šola je program, ki ga izvaja Športna zveza Starše ob podpori Občine Starše ter sodelovanju šestih športnih društev: ŠD Brunšvik, ŠD Loka Rošnja, ŠD Marjeta, ŠD Prepolje, ŠD Starše in ŠD Zlatoličje (po abecednem vrstnem redu). Ime je bilo izbrano in potrjeno s strani predstavnikov vseh članov športne zveze.

Med glavne naloge nogometne šole spada organizacija kakovostne vadbe za mlade nogometaše; s časom se želimo približati najboljšim nogometnim šolam v Sloveniji. To nam bo uspelo, če bomo uspešni pri privabljanju čim večjega števila mladih igralcev in pridobivanju čim širše baze nogometašev začetnikov, saj lahko le-tako pričakujemo možnost pridobivanja in razvijanja talentiranih nogometašev.

Zaenkrat je v nogometno šolo aktivno vključenih približno sto otrok od petega do sedemnajstega leta, v starostnih kategorijah U7, U9, U11, U13 in U17, ki tekmujejo v tekmovanjih pod okriljem Medobčinske nogometne zveze Maribor. Treningi potekajo redno, od dva- do trikrat tedensko, tekme potekajo večino med vikendi.

Za mlade nogometaše skrbi 10 trenerjev: Žan Petek, Nermin Sinanović, Matjaž Lupinšek, Rok Breg, Dejan Kosi, Zoran Gavrič, Marčelo Lipuš, Jernej Horvat, Aleksander Bele in Marko Matič, vsi z večletnimi izkušnjami iz nogometa, kot igralci in/ali trenerji.

V občini Starše imamo na voljo kar 8 velikih travnatih nogometnih igrišč, s čimer smo v veliki prednosti pred drugimi nogometnimi šolami v okolici, pa tudi širše.

Foto: D. Jakol

Tudi 23. 9. 2021 (datum športnega utrinka) je bila žoga okrogla ...

Zaenkrat se največ uporabljajo igrišča v Marjeti, Staršah in Brunšviku, upamo pa, da bomo s povečevanjem števila vključenih otrok vedno več uporabljali tudi druga igrišča. Če bodo razmere dovoljevale, se bodo selekcije pozimi preselile v večnamensko dvorano v Staršah in na malo igrišče z umetno travo ob OŠ Starše.

Mladi nogometaši v jesenskem delu prvenstva še uporabljajo opremo in drese posameznih športnih društev, a načrtujemo nabavo nove enovite opreme za vse selekcije.

Vpis otrok je možen skozi vse leto. Lahko nam pišete na: nogometna.sola@starse.si ali nas pokličete na: 031 336 164 (Rok Huber).

Prav tako nas lahko kontaktirate, v kolikor bi lahko občasno volontersko pomagali pri organizaciji tekem (npr. sojenje pri mlajših kategorijah).

Rok HUBER,
NŠ Dravsko polje

V SPOMIN ...

V OBČINI STARŠE SO SE V OBDOBJU od 19. 7. 2021 DO 5. 10. 2021 POSLOVILI NASLEDNJI OBČANI:

IME IN PRIIMEK	NASLOV	ROJEN	DATUM SMRTI
MILAN KOSER	ZLATOLIČJE 78	17. 8.1981	1. 8.2021
FRANC SKAZA	PREPOLJE 74/A	15. 3.1948	17. 9.2021
MARTIN ERHATIČ	ROŠNJA 1/A	7.11.1934	28. 9.2021
DRAGO VEREN	MARJETA NA DR. POLJU 24	14. 5.1956	4. 10. 2021

Pripravila Suzana HVALEC

Srečko Kosovel

O, SAJ NI SMRTI

O, saj ni smrti, ni smrti!
Samo tišina je pregloboka.
Kakor v zelenem,
prostranem gozdu!

Samo odmikaš se,
samo tih postajaš,
samo sam postajaš,
sam in neviden.

O, saj ni smrti, ni smrti!
Samo padaš, samo padaš,
padaš, padaš
v prepad neskončne modrine.

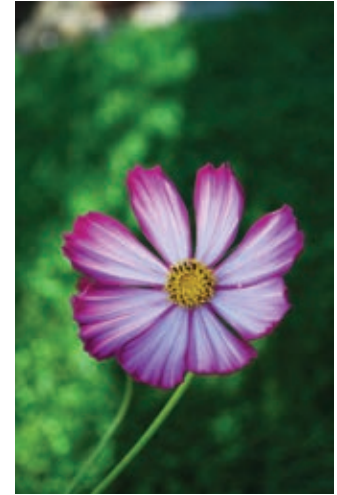

Foto: D. Jakol

Vzeto iz: Slovenski pesniki o minljivosti, Založba Mladinska knjiga, Ljubljana, 1999

Foto: N. Jakol

VABILO NA KRVODAJALSKO AKCIJO

Spoštovani krvodajalci in krvodajalke!

Vabimo vas na krvodajalsko akcijo, ki bo potekala v sredo, **3. novembra 2021**, v dopoldanskem času, v prostorih DCA Marjeta na Dravskem polju. S seboj imejte osebni dokument.

Zaradi preprečevanja možnih prenosov bolezni vas prosimo, da svoj prihod **potrdite in se dogovorite o uri** prihoda na tel. št.: **02 321 22 71** ali **041 320 796**, vsak delovnik od 7. do 15. ure. Vaš odziv je za nekoga ključen.

Zaradi zagotavljanja nemotenega zdravljenja s krvjo je darovanje krvi **nujna zdravstvena storitev**, zato **ni pogojeno** z izpolnjevanjem PCT pogoja. V skrbi za vaše in naše zdravje bomo še naprej izvajali vse ostale zaščitne ukrepe za preprečevanje širjenja okužbe COVID 19.

Vsem krvodajalcem, ki se kljub izrednim razmeram odzivite na povabila k darovanju krvi, se iz vsega srca zahvaljujemo za razumevanje, odgovorno vedenje in predanost.

SKUPAJ REŠUJEMO ŽIVLJENJA!

RKS-OZ Maribor, KO RK Starše in Marjeta na Dravskem polju

SO... in povezava ostaja za vedno

SOsed je tisti, ki živi blizu tebe in ti, če je dober po srcu, velikokrat pomaga. SOdelavec je tisti, s katerim si delita skupne trenutke na delovnem mestu. SOKrajan je tisti, ki živi v istem kraju kot ti in ti je lahko zelo blizu ali pa tudi ne – imata pa gotovo skupne interese, kar se tiče razvoja kraja. SOTrpin je oseba, ki trpi skupaj s teboj in te razume.

SO... na začetku besede torej naznanja, da gre za neko bližino, pomensko odvisno od drugega dela besede.

In potem sta tukaj še SOšolec in SOšolka, ki sta s tabo »gulila šolske klopi« kar osem ali v sodobnem času devet let.

Spoznal si ga/jo kot neboljen sedem- ali šestletnik. Ne koč, ko še ni bilo vrtecev, si šel od doma direktno v šolo in je bilo to tvoje prvo srečanje z več otroki. Radovedno in s precej strahu si pogledoval levo in desno, saj nisi bil navajen na takšno množico najmlajših. Takrat pa se je nevede, že po prvih pogovorih s katerim od sošolcev, začela spletati vez, ki je iz dneva v dan, iz meseca v mesec, iz leta v leto postajala močnejša. V sebi še danes skriva neštete, kot las drobne spomine, ki ne bodo zamrli nikoli. Zbudijo se vsakič in znova, ko se kje srečata, pa čeravno samo na vasi ali v trgovini. Takoj steče beseda, nasmeh se prikrađa na lica, in leta, ki so minila od osnovne šole do klepeta, v trenutku izginejo. Takrat sta še vedno le »dečka ali deklici ali deček in deklica«, pa čeprav za ušesi barva las ali kakšna gubica na obrazu naznanjata, da temu ni več tako. Če pa se dogovorita skupaj z drugimi sošolci še za srečanje, obletnico osnovnošolske VALETE, spomini stečejo še bolj ... in dodajo nove spomine.

Fotografiji: iz arhiva sošolcev

26. 3. 1968 - učenci 1. r. v Staršah z razredničarko Kristino Štrubelj ...

Točno to se je zgodilo v petek, 24. 9. 2021, v Gostilni Čelan v Slovenji vasi. Srečanje naj bi bilo že preteklo leto, vendar je »čuden sodobni čas« takrat zaprl gostilne. Omejnjam pa generacijo učencev, ki smo prag starškega hrama učenosti ali marješke šole prestopili 1. septembra 1967, tj. pred dobrimi 54 leti, in ga zapustili 15. junija 1975 – od takrat pa je bilo letos že polnih 46 let – ter nato zakorakali vsak po svoji življenjski poti. Bili smo izredno povezani med seboj, zato smo veliko let imeli obletnice kar vsako leto, v zadnjem času sicer malo redkeje.

Nemir pred novim srečanjem je rasel, ko smo počasi korakali od parkirišča proti vhodu gostilne. Zbirali smo se v zunanjem delu na odprti terasi, kot že katero leto poprej. Sledili so objemi tako znanih oseb in vprašanja: Kako si? Si v redu? Kje se nahajaš, da te tako redko vidim? Edino

močni sončni žarki direktno v oči so malo motili, ko smo iskali značne obraze. Je pač jesen in sonce je že nižje. Naša leta, ki vsem tečejo preko 60, so nenadoma izginila in spet smo bili samo mi, SOšolci in SOšolke

Večer ob prijetnem klepetu in dobri jedači ter pijači je prehitro minil, a kljub temu je prinesel lepe in nove spomine. Naj tudi čas do novega srečanja lepo mine – verjetno pa bi naša nova družnja bila dobrodošla bolj pogosto, saj nikoli ne veš ...

Pa še to, naš SO nas je povezal za vedno!

V spomin na srečanje namesto govora zapisala sošolka D. J.

Že 54 let sošolci in sošolke ...

MARTINOVA POJEDINA

Lepo zapečena gos na posteljici iz rdečega zelja ...

Oktober je mesec trgategv – v naši občini obiranja grozdja z domačih brajd, v okoliških gričih branja grozdnih jagod v vinogradih. Mošt je v fazi vretja in prinaša v kleti značilen in opojen vonj. Sicer privablja tudi mušice, stalne spremljevalke jesenskega vsakdana pri tistih, ki jim ni vseeno, kaj se zgodi s to, v prihodnosti željeno in opojno pijačo. Sedaj mu še nekaj dni dovolimo, da počasi prehaja in ob koncu preide v zgodnjo odraslost, ko bo dobil svoj prvi naziv – mlado vino.

Res je, še nekaj dni je do martinovega, ko se bo mošt spremenil v vino. Damjan J. Ovsec v svoji Veliki knjigi o praznikih pove, da je martinovo (11. november) pri nas splošno priljubljen praznik, gotovo zato, ker je povezan z vinom, slovensko nacionalno pijačo. V tem času se zaključuje tudi jesensko delo na poljih in vrtovih, zato je oboje dober razlog za praznovanje. K dobri pijači sodi tudi primerna hrana, ki kdaj pa kdaj »popije« preglobok pogled v kozarec. Za časa martinovanja se na mizah doma in v številnih gostilnah ter restavracijah postreže znana pečena martinova gos, z mlinci in kislim zeljem.

Pa si najprej pogledjmo, kaj pravi recept za pripravo gosi (ki ga tudi najdemo v omenjeni knjigi).

Pečena gos

Potrebujete gos, sol, majaron, 8 dag olja, vodo ali juho.

Gos očistite in jo 1 ali 2 uri prej, preden jo mislite peči, znotraj in zunaj nadrgnite s soljo in majaronom. Nadrgnjeno gos damo v kozico, tako da leži na prsni, jo polijemo z vročim oljem, prilijemo malo vroče vode in jo pečemo dve uri in pol. Mast sproti odlivamo, nazadnje vso odlijemo in prilijemo nekoliko juhe. Gos ves čas oblivamo s sokom iz pekača. Ko je že mehka, jo pri visoki temperaturi opečemo, da dobi lepo skorjo. Pečenka je okusnejša, če prsni koš napolnimo s surovimi jabolki.

Mlinci

Starejše gospodinje mlince izdelajo same, mlajše pa raje posežejo po kupljenih, ki so – lahko kar mirno povemo – prav tako dobri. Poparimo jih s slanim kropom, jih malo prevremo ali pa tudi ne, odvisno od časa, ki ga imamo na voljo do postrežbe. Ko so primerno mehki, jih polijemo z maščobo, ki je ostala od pečenke.

Rdeče zelje

H gosi in mlincem se kot pika na i prileže še rdeče dušeno zelje. S pomočjo **okusno.je** ga lahko pripravite takole.

Za 4 osebe potrebujete kilogram rdečega zelja, 2 in pol žlici olja, drobno čebulo, 2 žlički sladkorja, 1 dl rdečega vina, 1 dl jušne osnove, pol žličke mletega muškatanega oreščka, sol in poper po okusu, 2 majhni kisl jabolki in rdeči vinski kis (po potrebi). Jabolki operemo in naribamo (peščičča zavržemo). Čebulo olupimo in na drobno nasekljamo. Zeljne liste operemo, jim odstranimo glavne žile in jih narežemo na trakove.

V kozici segrejemo olje, na katerem posteklenimo nasekljano čebulo. Dodamo sladkor in mešamo, da karamelizira, potem pa v kozico stremo zelje in ga začimimo z muškatanim oreščkom. Vse skupaj med mešanjem pražimo še 1 do 2 minuti, potem pa zalijemo z vinom in jušno osnovo. Po okusu začimimo s poprom in soljo.

Kozico pokrijemo in zelje na zmernem ognju počasi dušimo približno 40 minut, zadnjih 15 minut mu dodamo naribani jabolki ter vse skupaj dobro premešamo. Po potrebi prilijemo še malo tekočine (vodo, vino, jušno osnovo). Ko se zelje zmehta, ga poskusimo in po potrebi dodatno začimimo s soljo, poprom in malo vinskega kisa.

Pa veselo martinovanje in dober tek!

Viri:

- Ovsec, Damjan J. Velika knjiga o praznikih: praznovanja na Slovenskem in po svetu, LJ Domus, 1992
- <https://okusno.je/recept/duseno-rdece-zelje>
- <https://aktivni.metropolitan.si/prehrana/7-nasvetov-za-pripravo-martinove-gosi/>

D. J.

Letošnja trgategv potomke stare trte pred šolo ...

SREČANJE STAREJŠIH OBČANK IN OBČANOV

V nedeljo, 10. 10. 2021, je potekalo srečanje starejših občank in občanov iz vasi Loka, Rošnja, Starše in Zlatoličje. Organizator pod pokroviteljstvom občine je bilo Društvo upokojencev Starše. Udeleženci so se zbrali na srečanju v Gostilni Čelan v Slovenji vasi.

Za uvod so tri pesmi zapeli člani zborovske skupine DU Starše pod vodstvom Majde Geršak, nato je navzoče nagovoril predsednik društva Marjan Malek. Poudaril je vlogo projekta starejši za starejše, ki deluje v DU Starše, se zahvalil aktivistkam tega projekta, kot tudi terenskim aktivistom društva, ki skrbijo za starejše in upokojence. Posebej se je zahvalil občini, županu in direktorici občinske uprave za podporo in pomoč na tem področju dela.

V nadaljevanju je predstavil delo društva v času COVID 19.

Povedal je, da sekcije DU zelo dobro in aktivno delujejo, predvsem pa pohvalil kegljačice s kroglo na vrvici, ki so že več let prvakinje, letos pa so zasegle na državnem srečanju 2. mesto in so državne podprvakinje; Vladka Papež je državna prvakinja 2021 v kegljanju s kroglo na vrvici.

Prav tako pa aktivno delujejo pohodniki, kolesarji, stezno kegljanje, pevski zbor, delavnica ročnih del, udeležujejo se raznih srečanj v PZDU. V tem letu so sodelovali na stojnici prireditve Pozdrav jeseni, prav tako pa so skozi vse leto aktivni s kulturnim programom, proslavami, nastopi na prireditvah doma in v PZDU. Morda jih je COVID

Foto: J. Ekart

Srečanje je prineslo nove in lepe spomine ...

19 nekoliko omejil, vendar stopajo na pot aktivnega delovanja. Za konec je opozoril na dilemo, kje bodo lahko še delovali.

Na to dilemo je v nadaljevanju odgovoril župan občine Stanislav Greifoner, ki se je udeležil srečanja. Srečanja sta se udeležila tudi direktorica občinske uprave Mojca Kacjan in predsednik DU Marjeta na Dravskem polju Ivan Kokot. Župan občine je pozdravil udeležence srečanja, jim zaželel prijetno počutje in povedal, da bo storjeno vse v dobro društva, prosil pa je za potrpežljivost.

V nadaljevanju so se udeleženci prijetno počutili, tudi zaplesali ob narodno zabavni glasbi, se pogovarjali, obujali spomine in zapeli kašno lepo slovensko pesem.

Predsednik društva je najstarejši udeleženci Antoniji Pišek in udeležencu Franciju Golobu podaril skromni darili. Nasvidenje na srečanju ob dnevu starejših v letu 2022.

Marjan MALEK

TURISTIČNO DRUŠTVO, OBČINA STARŠE
IN VINSKA EKIPA
Z VINSKO KRALJICO TER VINIČARJEM

VABIJO NA MARTINOVANJE

V VAŠEM SREDIŠČU V STARŠAH,
V SOBOTO, 14. 11. 2021, OB 10.30.
V KULTURNEM PROGRAMU BOMO VOLILI
NOVEGA VINIČARJA,
OPRAVILI OCENJEVANJE DOMAČEGA MOŠTA,
ZATO PREDLAGAMO,
DA GA V STEKLENICI ODDATE
ORGANZATORJU PRIREDITVE.
ZA VZDUŠJE BO SKRBEL
NARODNO ZABAVNI ANSAMBEL,
POSKRBELO BOMO TUDI ZA MOŽNOST NAKUPA
MARTINOVE MALICE MED PRIREDITVIJO.

VLJUDNO VABLJENI!

TURIZEM SMO LJUDJE!

TURISTIČNO DRUŠTVO STARŠE

UO TD STARŠE

Pogoj PCT

DRUŠTVO UPOKOJENCEV STARŠE

VABI ČLANE DRUŠTVA NA MARTINOVANJE,

KI BO 11. 11. 2021 OB 10.30
V DVORANI KULTURNEGA DOMA ROŠNJA,
ROŠNJA 40 A.

NA MARTNOVANJU BOMO IZVEDLI TRADICIONALNO
OCENJEVANJE DOMAČEGA MOŠTA,
PRVI TRIJE PREJMEJO PRAKTIČNA DARILA.
PRISPEVEK NA UDELEŽENCA PRIREDITVE
JE 5,00 EUR.

IMELI SE BOMO PRIJETNO.

VABLJENI!

PRIJAVE SPREJEMAJO TERENSKI AKTIVISTI
DO 10. 11. 2021.

UD DU STARŠE

Pogoj PCT

Le kje je zrasla lepotica BUČA ...

Na naslov uredništva smo prejeli naslednjo zanimivo novico.

Oto Meglič iz Marjete 30 B je ponosen lastnik BUČE VELIKANKE na fotografijah. Naš občan že nekaj let vzgaja buče, tekmoval pa je tudi na Bučijadi. Kot vidite, uspeh tudi letos ni izostal.

Lepotica se je poredila na kar 113 kilogramov, kar pa je seveda zahtevalo skozi čas rasti veliko vsakodnevne nege – zalivanja in gnojenja ter največ ljubezni.

D. J.

Foto: V. Meglič

Krog prijateljev z bučo velikanko ...

Dokaz, da je podatek resničen ...

OBVESTILO IZ UREDNIŠTVA

Prispevke za 81. številko GLASILO OBČINE STARŠE, ki bo izšla v tednu pred BOŽIČEM, sprejemamo na naslov glasilo@starse.si. Pošljite jih takoj po raznih dogodkih, zadnje pa še v torek, 30. NOVEMBRA 2021.

Napisanemu prispevku dodajte NASLOV in ob koncu obvezno navedite svoje IME in PRIIMEK. Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavljali. Tudi pri fotografijah pripišite, kdo je njihov AVTOR.

Med obema številka glasila bodo na 14 dni izšle tudi NOVICE OBČINE STARŠE. Tudi prispevke zanje pošljite na isti naslov: glasilo@starse.si, s pripisom: **ZA NOVICE**. Ti prispevki naj bodo kratki, z največ eno fotografijo.

Za naslednje NOVICE zbiramo prispevke **do petka, 29. oktobra 2021 – izšle bodo 4. novembra.**

Lep delovni pozdrav!

Vaša urednica Daša JAKOL

P. S.: V decembrski številki lahko objavite tudi praznična voščila. Morebitne slike in logotipe pošljite posebej v priponki.

Izdajatelj: Občina Starše

1. številka je izšla decembra 1995.

Uredniški odbor: Daša JAKOL, odgovorna urednica, Anita BABIČ, Anej LUKAN, Terezija MOHORKO, Marta STEPIŠNIK

Sodelavci: Občinska uprava Občine Starše, društva, Zavod OŠ Starše in drugi avtorji prispevkov

Jezikovni pregled in oblikovanje: Daša Jakol, prof.

Grafično oblikovanje in tehnično urejanje: Grafična forma HUTTER, Tržaška c. 34, Maribor

Tisk: Tiskarna HUTTER, Ulica svobode 1, Miklavž na Dr. polju

Izdano v nakladi 1500 izvodov. Vsako gospodinjstvo v občini prejme izvod brezplačno, prav tako pa javne institucije in zavodi na območju občine. Uredništvo si pridržuje pravico pregleda, izbire in krajšanja člankov ter spremembe naslovov. Ponatis mogoč z dovoljenjem uredništva.

GLASILO OBČINE STARŠE je vpisano v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod številko 369.

Fotografiji na naslovnici in zadnji strani: Daša Jakol

GLASILO OBČINE STARŠE

NAŠA KRIŽANKA

Foto: D. Jakolj							AVTOR: JOŽE BORKO	RAZPO- ZNAVNO GESLO	IZVEDENKA ZA ARABSKO KULTURO	SLOVENSKO NARODNO DREVO	NARKOTIČNO SREDSTVO	SAMARIJ	ATLETSKA DISCIPLINA	PRIPADNICA ITALOV	PRIPADNIK RASE OB NILU	PASMA JAPONSKIH PSOV		
							DOMOVINA PALESTIN- CEV											
							STROKOV- NJAK ZA ARITMETIKO											
							KOŽNO VNETJE PRI GOVEDU, MAHOVNICE						ŽENA BOGA ŠIVE, DURGA AM. IGRALKA (KATE)					
							MESNA JED						CIN, SPAJKA TUJA RASTLINA					
						LITIJ POKRAJINA V PORČEJU ORINOKA			ZAJETNA ŽENSKA		VERSKA LOČINA VZDEVEK GRAFIKA JUSTINA							
						POMOČ: AGAMA, ASNER, LLANOS	STRANSKA UKRIVLJE- NOST HRBTENICE	ZAČINJEN SESEKLJAN SUROV GOVEJI FILE	ANTON TROST	AM. REŽISER (GREGORIJ) IZ ČRK: VANA	PLASTIČNA STEKLENIČA ORGANIZACIJA ZA BEGUNCE						NAJVEČJI MORSKI SESALEC	ČUTNA ŽELJA, SLAST
						KOSITRNI LIST											K(O)S KROGLICA ZA IGRANJE, NIKA	
						MORALNO OČIŠČENJE												
						OTTO TAUBE		ZBIRALNIK PITNE VODE KRADLJIVEC				ŽELEZNI DEL KONJSKE UZDE	VINORODNA RASTLINA ZMAGA V ŠAHU					
						OZKA DESKA											DOGODEK V NAŠI OBČINI 5. 9. 2021	NEKDANJI VOJAŠKI PRATEŽNIK
						SL. DRAMA- TURGINJA RATEJ						VALJEVO TOM OKKER		HRVAŠKI OTOK V ZADARSKEM ARHIPELAGU				
						ZASTAREL IZRAZ ZA OTOK								SKALA RIGOLNI PLUG				
						ZOFKA KVEDER		SL. PEVKA RUPEL ODVAJALNIK PARE			TEČAJ ZA POLTON ZVIŠANI TON F			DEL LJUBLJANE REKA NA JUGU GANE				
						STARO- AZIJSKO LJUDSTVO NA SAHALINU			NEKD. AVSTR. SMUČARKA EDER PREB. IRAKA									
						STROKOVNJAK ZA BALISTIKO						OBROČEK ZA NASAJANJE KOSE	TROPSKI KUŠČAR INDIGO (STAR.)					
						EVROPSKA DRŽAVA												
						INTEGRIRA- NO VEZJE			TAJSKA IGRAL- KA (MICHELLE, »PADLI ANGELI«		KINEMATO- GRAF SL. PEVKA KOVACIČ				IRIDIJ ZELENICA V PUŠČAVI			
						STRUPENA KAČA, PUŠČAVSKA PURSA			PREDMESTJE LIEGA SL. PEVEC PESTNER		SAMOGOVOJ ANGLEŠKI PEVEC KERSHAW							LUKA V SEVERNEM IZRAELU
						SOSEDNJI ČRKI		KRITIČNOST IVAN SIVEC						NEKDANJA JAPONSKA PRESTOL- NICA				
						MALIJSKI POLITIK (MODIBO)								ADAMOV IN SARIN SIN				
						ŽIVČNO VLAKNO (IZ ČRK: SANOK)								BREZNOGI PLAZILEC				

Rešitev, ki jo sestavite iz črk oz. besed z osenčenih polj, prepisite na dopisnico in jo najkasneje do petka, 26. novembra 2021, pošljite na naslov: **OBČINA STARŠE – uredništvo, Starše 93, 2205 Starše.** Morda se pri žrebu prav vam nasmehe sreča!

GESLO prejšnje križanke (Glasilo št. 79): **MARJAN MALEK, ČASTNI OBČAN; TESNOBA.**

Izzrebanci: **1. nagrado** – knjigo Slovenija – prejme **Sonja Meglič, Marjeta 30 B, 2206 Marjeta**; **2. nagrado** – knjigo Maribor – prejme **Renata Hozjan, Prepolje 32 A, 2206 Marjeta na Dr. polju**; **3. nagrado** – knjigo Pohorje – prejme **Nik Paveo, Prepolje 43 D, 2206 Marjeta na Dr. polju.** Na vprašanje »V katerem kraju gnezdijo štokrlje?« – v Središču ob Dravi – je pravilno odgovorila **Vesna Janežič iz Zlatoličja 11 R, 2205 Starše**; prejme knjigo Slovenija. (Nagrade izžrebanci prejmejo po pošti.)

Fotografije: D. Jakol

Pridih jeseni

